

శ్రీరామచంద్రపూజాస్మశానము.

సీతాకళ్యాణము. యక్షగానము.

— (0) —

సంగీతకర్త;

శ్రీమన్ వటపురి రామాను

జాచారి.

చిత్రకర్త:-

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ అంధ్ర కావ్యనిలయము.
విభాగము .....
విభాగ వంశ్యుడు .....
.....

ప్రేక్షి,
యేర్,
లో.

సంగీతము

శ్రీ బాలాకృష్ణ సుందరీ ముద్రాక్షరశాల యందు

ముద్రింపఁబడియె ,

కొత్తజూరు వరంగల్.

1936.

వెల. 0-4-0.

శ్రీశుభమస్తు.

సీతాకళ్యాణము, యక్షగానము

- ఉ॥ శ్రీకల్యాణసుయాత్మకంబులగు ధ్రువసీతారామపాదాబ్జముల్
వ్యాకోచస్ఫురిదిండిరాలయములై ధ్రువమోహితాంగస్థనో
వైకల్యంబు నిరాకరించి సుఖనో వాచామృతస్వానుగ్
నాకల్యంబుగ జేయునర్వసుత ధ్రువభాగ్యయుధారోగ్యముల్ ।
- క॥ అస్మద్గురువరుడ దాసాస్మినియనిమొక్కిభావ్య తత్సాగ్రములగ
విస్మయముగసాగించిన నస్మితులగు భావ్యకార పద్మగులుతుక ॥
- చ॥ నిరతముపూర్వకపులపద ధ్రువజముల్ శిరమందుదాల్చి యా
పరమదయానురక్తులగు భాగవతోత్తములగ స్మరించి శిరి
హరిహరపద్మసంభవుల హర్షితముగ భయభక్తి నెంచి భూ
సురసురవర్యులగ బాగడుదగ సువచోపరిపూర్ణవృత్తిక ॥
- క॥ రామలక్ష్మణదేవుటశ్రీ ! రామారామనుచునోప రంజలసీతా ముద్దు
రాములవర్ణించుటశ్రీ ! రాములుతప్పెంతయున్న రక్షించడటై యమా
- క॥ సీతారాములుచరితము పాతకనిర్మూలమనుచు బలుకగనేల
భూతేశుసాక్షిగనునగ జాతయుమున్నెరగెరహసి జానకిజానివాసితం
- సీ॥ సర్వవేదాంతార్థ సారానుభవమొందు పరమభాగవత పరీక్షిణులాయు
ద్యైతమద్యైత విశిష్టద్యైత ములభావ మదిసమంబుగ నెంచు మాన్యు
లార పూజానుభావంబు పూర్ణమైపరిపూర్ణ పూర్ణమావీద్యతో
పరిపూర్ణలార అత్మవత్స్వ భూతాత్ములనెంచెడి సాత్వికశుద్ధప

సత్పుత్రులారా ! గీ బ్రహ్మయాధార్థమెరుగియో బ్రాహ్మలారా ! విష్ణుసర్వ
మయంబనె వైష్ణవలారా ! శివరహస్యంబెరింగిన శైవులారా ! ఘాలమిలసోక
మొక్కే ద భావ్యువారా.

—* కౌసల్య—సుమిత్ర—కైకేయి—రావటం. *

క శ్రీరమణీ! పియవల్లభ ! ధారాధరనీలదేహ దైత్యధ్వంసీ
వారావరవిహారా ! సూరీజనశేవ్య నిగమ స్తుత్యసుభావ్యా॥

తెరలొ పదం—ఏకతాళము.

కోసలదేశావాసులమూ ! కౌసల్యాకైక సుమితృలమూ మేము !
బ్రాహ్మసర వనితలుమాపురి నాసదాసులైతగవసియుతురు॥కో॥ తమ్ముల
పల్లెలు పొగమచ కమ్మవిన్ననీబొమ్మలమమ్మా అన్ముకచెల్లనియం
సూపమ్ములగనుగొని కొమ్ములందరూ ॥కో॥ హీరమణిమయహా
మున జేరినటిచూయొయ్యారంబుగను । భూరిమధురగంభీర సార
తీర. బులమోనామణివిను ॥కో॥ శ్రీమదనంతా నూనె పోరీస్వా
మిస్మరణమేమూరకనుండుమె । కామినివిం నాకేతపట్టణ నాము దశరదధర్మ
పత్నులము ॥ కో॥

ప॥ సీతతో మామకీమభావానుభావంబుల విశదంబుగా నెరంగించు

ట్రై కోవిదులచే నలంకరింప బడిన సభాసదసభాముఖంకల మహామభావుల కు నమస్కరించి మేమొచ్చెదయనని శంకరము

చె॥ వ॥ చానలారా మదకలగమూలంకర మీ మృకుమధుర వా గ్రైఖరీ విలాసంబున కచ్చెనాదిచూచుట కిచ్చుయించిన సభ్యులనయనో ల్పవముగా తెరవెడలు మచ్చకాటులాగా.

తెరవెడలు—పకతాళ—మిట్టక.

కల్కిచిల్కలా వల్కులా నుధ జల్కుమగుపూ ముఖులనుమ్మ యా । బెక్కుచకలామాపులూ । దుతూపులూ సురూపూతాహై ॥ క ॥ వెన్నెనలదాల్ మిన్ననగదాల్ కొన్నెవిలుకా న్నెదగుచుకే ॥ సన్న మేరమల్వాల్ మనోహరమన్న వాల్వాల్ గులులనుమా ॥ క ॥ మేలుమే లునసిడిమే ॥ మే ॥ పూల్ పూల్ పుప్పడిమ్మగుగలయా । జాభువాసరిగం చుపూల్ గలకాల్ వరంగెల్ నీటునురాయిల ॥ కల్కి ॥ చిత్తకులబామ్మలమా నంతుని కొత్త కల్లిశుని వదములమా । కొత్తములనిసి సుత్తనుంబగు మ త్తమధుపాలకములు గలయో ॥ క ॥

చె॥ కం॥ అర్మోరొదెలుపుడియభిధే ॥ యమ్మల నతిముదముగులక నతిత్వరితముగ ॥ కమ్మలవిల్లుచే పూ । టమ్మలొయ్యోయ్యోముద్దుగు మ్మలొమిరల్ ॥

కౌసల్య—ద్విపద.

మదగజమాన మావృత్తాంత మంత । ముకమున విసవమ్మ ముద్దు లాగుమ్మ । కవిలాప్తవంశ వారిధికంజతైరి । సముద్రై దశరథ సాంమా జ్యవిభుని । కులకాంతలముమేము కుంభినిలోన.

సు॥ చలువల దొరబోలు నన్నులునుమ్మ । కోసలదేశ నివాసితం బైన । భాసురసాకేత కట్టణముమాది । కౌసల్యకైక సామిత్రిలముమేము శ్రీసతి పార్యతి భారతులబోలి ॥

కైక॥ సరవరునెన్నునుదెసలి నాయతాక్షి । పరసావనమైన పతి వ్రేతలమమ్మ । చతు డా మత్పరియ కుతుకంబుతోడ । సుతుల కొరకై

ఘోరదనుజాశూరులను సీక్షించె । క్యూరారావణకుంభ కణుకలబంపిభూ
భారంబుబాపా శ్రీరాముడైయుదయించె ॥ సు దారి ॥

చెకం॥ మీరాజసంబుతీవియు నీరేదదభాక్షులార యింపెసలారక
కోరికతో సభ్యులు విన । కోరిక దెబ్బుగిడివేగ కోమలులారా॥

పదం—ఆటలాశం—మిశ్రం.

కా॥ రమణీయయ్యోధ్యపారీ రాణీవాసులమూ ।

సునుగంధుగాము దశతథ సుందారి మణులము ॥రమ॥

సు॥ పుత్రాకామేష్ఠిసుగుణ పుత్రీవంతులమూ ।

భాత్రీలోపలనుశూరా తత్రీయోత్తములము । పు ॥

కైక॥ కామితఫలదాదూ శ్రీభామినీ మనోహరు ।

భామాశ్రీరాములూమా ప్రేమాకొమరుండును ॥ కా ॥

కా॥ పంకజాస్తకులీనుడు శంఖచక్రాంకుడు ।

పంకజాక్షిరొ వినుమినాంక శత్రురూపుడూ । పంక ॥

సు॥ పదతీయనంత కొత్తపల్లి శ్రీరమణుడూ ।

కడుశిరులా నొసగుచునునుము విడువాడెన్నటికినీ పద ॥

కైక॥ న॥ మందయానమూ మందహాస చంద్రికలొలుక చిలుకకో

లలలుక మాసుందరము దెల్పెదము బోటినుదాటి ।

పదం—కురుచబంపె.

కా॥ సుందావీనుచంద మామంద మోమంద । మేమందయానా
లము । వోసాఖ । మందారసుకూమ రంద పానెందింది రానందబృండా
లకల్ । ఓయింది ।

సు॥ సొగసైనపపడంపు చిగురాకు నగుమోవి దగుమోము దాల్
వెన్నెలల్ । వోయింతి । జగితెంపు తలవంపు నను పింపు సవరింపు మడి
నింపు కెంజామరల్ । వోసాఖ ॥

కై॥ చిలుకాల పలుకూలు నులుకూసుధాజల్కు పలుకూల మేల్
కండముల్ । వోసాఖ । ॥లికీరొవలపూల చెలికానిచేమించు ములుకూల
పుకూహోయల్ ॥ వోయింతి ।

కా॥ కామినియూనాతస్వామినూ తా॥ పారి ధామూనికలచేదమే
 ॥నోసా॥ కామితఫలదయ్య చూమాన సాబ్జుల ప్రేమ తిశేయమేలునే॥
 ను॥ క॥ సచ్చిసూర్యకుంభపులచ్చగువందియును జనులు మానందింక
 కై॥ సచ్చరితులుసాభాగ్యులు! సచ్చనివిలుకానివిభులు పరమోదారుల్॥

పదం—జంపె—త్రిపుట

కా॥ కుసీయయాశ్రీ సూర్యకులసుభాషకుల్ ధోరక
 భృశాను మోదకుల్ శానిశాధి నాయకుల్ ॥కు॥

ను॥ సుగాధిరాధ వందితుల్ నరాధిపాయకుల్ ।

కా॥ శ్రీచంద్రహాసకుల్ శాసనోజ్వలుల్ ॥

కై॥ మేరుధీరులాగమాంత సారవేదకుల్ ।

భూరికలుషధారకుల్ వృద్ధారకు భువిక ।

కా॥ శ్రీలనంత కొత్తకల్లి శ్రీనివాసునిక ।

చాయక స్మరింతు రెపుడు మనతోత్రముల్॥

సుమంతు పృథానిరావటం! తురకమాటలు.

అరెమ్మ్యాం గడ్డబడ్డమతోకర్ బూప్ బూప్ మగర్ ఇంజెజాం
 హూరహుహై ఇన్జెజల్ ఇన్జగర్ మే చిల్ మోల్ బల్ ఇంజెజాం హైం
 కాకకాగని అగ్గిసర్ రిజ్జవాదాహజర్ హైం ఫారకమాయింకరో తిలన్
 మాల్ నోహేహిమాలియా బదోడర్ అగ్గిగడ్డ పంజాప్ రూన్ రుస్సాన్

నలచేదమే బర్హి తుర్హి కాళ్ళిర్ కాబూత్ నేసాల్ జెహల్ నైనాబ్ సిందుస్తాక్
 పమేలునే కోహిస్తాక్ అర్బస్తాక్ ఇంగ్లాండు భౌట్యాక్ సాహం చీరా సబరజా
 నందింకా ఆపీసర్ మాజూను హైం రిసాలాజమియల్ మిక్ మిల్ హైం కిస్ సుబుక్ కీక
 దారుల్ మీసీస్తుమామా భీజ్ తయార్ అసు బైర్ బాహి కెవాస్తై రాజామహారాజక్
 సవారీహోరీహీస్తే నాలరబ్ నాట్ కరోడ్ తీస్ లాబ్ దోహజార్ సాత్
 సా మైంటీస్ రూప్యేక్ మరమ్మత్ కీ మంజూరిదీజాతీహై జధర్ జధర్ మంధర్
 ఉఫ్ తాదా దెవలాత్ పూ మాంజరాల్ బాపులీ వగయిరా దురస్తుకర్నై
 కలియె హుకుం దీజాతాహై తుంకుచాయెకే బహుల్ ఇతెజా సె మజ్
 దూరియాక్ కామాటియాక్ పోడ్ బెర్ నార్ మైజార్ ఇజిసిర్ సె
 తయార్ రహా కౌతె వఖ్తువర్ హజర్ రహేకా ఆనా నిక్ తే అబ్ ఏదర
 బాదీకు దశరథను హారాజీమై గామలక్ష్మ్యక్ భరత్ శత్రుఘ్ను జనానా
 మా పోవవత్ సె అంబా టాంటీ ఘోడా భగ్గి టాంగా భయలీ ఝ
 ట్ కా కాచర్ మోబర్ సైకిల్ జమియన్స్ సవారీ ఆనేక్ హై అబ్ మా
 కూల్ ఇంతెజాం రఖో ఫోక్తుకాసామాక్ వగైరా అన్నా బాబర్హి మాగర్
 పెషా కాందార్ అహెలాకార్ కారోషర్ దార్ గాలక్ మా లక్ కజీబ్
 వగయిరా ముతయ్యన్ రఖా నర్ బరా యా మాలీస్తగ్ కెసాత్ కర్నా పడే
 గా ఏకకుషాదాకోషక్ ఉమదాసాఫ్ కర్ రఖో జనానేకు భీకాఫీహా ఇన్ గ
 ర్ జ్ సె మైంసిర్ బరా యాకే లియె పెషా ఆయాహూం

పదం॥ ఏకతాళం. తురకది.

చల్ చల్ చలో చలో మింయా హల్ హల్ హూట్ హూట్ మింయా
 గుల్ గుల్ మత్ కర్ ఘోర హాలిసాతి సాదుమాసవారిఆరహే॥చలో॥౧॥
 మోట్ కాచర్ టాంగా ఝట్కా కేటర్ గాడీ తెల్ సైకిల్॥చలో॥౨॥ పూర్
 బనేకామాల్ మద్ద్ ఫిరహాలు ఆలీకొత్వాలీ ఆరహే॥చలో॥౩॥ ఖావ్
 ఖంజాం గడ్ బడ్ చూప్ రాస్తా సావ్ కర్ సక్ ఆరహే॥చలో॥౪॥ నార్ యనంతా
 ం హైం కొత్తాపల్లి సామిసర్ దార్ సవారిఆరహే॥చలో॥౫॥ హట్ హట్ సక్ గా
 ర్ తిలన్ ఆరహే చలో మింయా అంధోస్తే యేములక్ ఝట్ కట్ మెకగో సర్పరా
 న్ రుస్యాయ్ ము తయ్ సెగెమే దేఖో నదర్ కట్ కట్ మత్కరో కాం జహుక్కరో

కాగ్బార్ సె తయ్యార్ కరో ఉట్ ఉట్ మూర్ మాంయేఫరోడ్ టిస్సెటాం
బూసవారీ చెలె

పదం! ఏకతాళం.

సుమ తుడను సుప్రసిద్ధనామూడ ధీనుంతుడను నేవివిరా సానుంతా
దులు ధీనుంతుడని విద్యావంతుడని ననుయందురూ ||సు||౧|| ధగ ధరంబుల
డ రంధ్రుడనై పరంకులగా జేతునూ - సురాసుగల మత్కరా వాలమున
మొరాలిడుంగు జేతును ||సు||౨|| సరాసో మత్కరంబులచె శంబరాద్భు
లక పోరింగొంటిని ధరావరానామకుల్ ననుగని సరెసరేయన విట్టి
||సు||౩|| ధరక నూతన పురిన్నేలు శ్రీధరుకదలంచెటి ధీడక మర్రికమర్రి
శ్రీకరంబులగు బహువరంబులొందె విచారుడక ||సు||౪||

దశరథమహారాజు వేషం రావటం||

శా|| శ్రీరామామణి చిత్రకద్యమధుప శ్రీకంఠ మానీస్తుత్క||
పారావారవిహార పావహరు బ్రహ్మాడాధిపత్య మనో||
హర్సు హీరమణిమహూచిత కిరీటానంద చిన్మూర్తియుక్||
నీరేణాయత నేతృ శ్రీహరిమమృక్ నిత్యంబు రక్షించుగ||

తెనలో పదం ఆటతాళం.

దశరథాన్వయముడానురా వచ్చితియిందు దశదిశ పరిపాలుడా || ప ||
దశదిశి శ్వేతర వానోపార యశసమూహోల్లాస విశదుడ భృశనిశాపతికూఖ
విశాశితకుశై శయాతుడనిశి చాంతక || దశ || ౧ || ఛ డవికమశాలిని వైరి
జనాఖండి సమశూలిని . ప. భ డవాసురగుడ ధరసమ ఛండకిరణోద్దండ
గుక్కరకాంక్ష ఖండితవై మండలనుంకిత మణిమయసుభూషణ || ద ||
దానభూషణాడానురా విక్రమవిజయా నీనపోషణుడానురా మూనిశరప్రతి
మానసుందర మాననీయోల్లాసకుమోల్లాస కంధర గానలోని మా
నకను మదిలోని గొలచెటి || ద 3 || పరమపావన చతుడా జకతప నిగమ
పరమానందభరితుడా || ప || ధీమతనుని కొత్తకల్లివర నివేళునిచరణము
ల నాయరమానంకున నిలపినగులలు పరమశిగు చె బోచుఫీచుణి || ద ౪ ||
౫ || ప || సుమతా సభాంత శంకున వేదవేదాంగ మట్ శాస్త్ర వేత్తలగు
భూసుగోత్తము అఖండితఛ డపరాక్రిను పీకమోద్దండులగు భూమండ
లాధిపతులు సురుదినర కన్యకాంశా ప్రసాదలబ్ధ నవనిధులను పొందిన
వైశ్యోత్తనులు అగ్రజనవేదాదురంధరులగు శూద్రజన ముద్రితంబై కవిన
ట గాయక చూషక విదూషానులచే సభా పరిపూర్ణమై యుండునా
సుమతా.

కుం || ప || అకుంతిత ప్రతాపకంఠీరవ రాజకంఠీరవ చ ద్రోదయంబునకు
కుమ దంబులు నిరీక్షించు చందంబున మీరావలయునకు సభాస
ర్వంబు నిరీక్షమానులై యున్నారదేనామహానుభావాలిత్యరగా
తెరనటనంబుగావింపుడు

తెరదర్శ్య=రూపకం ||

రాజమహారాజకుల విరాజమానుడా భూజనకల్పక భూజా ద్విజరాజ
సమాన విరాజా . ప. . జరాజ క తీరవసుగుణ విరాజమాన దినరాజకు
లోచ్ఛిన || రాజ || ౧ || హసితనీల్లాస చంద్రికా విశాసహానుడా . ప. భూసు
రపదనివేసిత హృదయవికాసా హరిదాసజనాదరణీయ యశోవిలాసా వా
సనాది దివివాసులతో సరిభాసమాన హరిదాసుండయనే || రాజ || ౨ || సుదా

రుడా సుందారిపూణ్ చంద్రురూడా వంది మాగధులు పొగడక నుర
బృందములందున చెలగక. యిందుధరామల వందనములుమది నొందు
నందనుని పొందినయినకుల || రాజ || ౩ || ధీశుడానూ కుమతజన సంగహుడా
ను పారవారగంభీరుడనూ రణశూరమణీమయ హరుడనూ ధారుణీనూత
న పోశుని నేమారక కొలచెటి శూరా గేసర || రాజ || ౪ ||

మంగ్గి! రాజ గజేంద్ర గానశ రమ్యవార్త జరుగవినిగోచున్నాను జగ
తిలో. | అన్భతంబయ్యె మీరావటంబు గాంచి | గాన దెల్పుడు
సర్వంబు మానవేశాః

ద్వీపద,

వినుడు జనులత మాచిస్తారవార్త. కనినంతకలికాల కల్కష హర
ము! యినకుల మాళవారధి పూజచేస్తు | డక్షుడజ రాజునకు నాత్మ
భవుడైన దశరథనామధేయకవయ్య వెలసి! కళ్యాణుడైన తపసు కుతలంబు
నందు | చేసితి పుణికామేష్టి చెన్నంద | వసమానపుత్రులీ నలుగురుద
యించి రంకునసాకేత సగరంబునఖలా! నందంబునొందిరి నాగములునెపు
డు రామలక్ష్మణభరత శత్రుఘ్నులనెటి నామయిలుగలవు యీశందకులు
భువి! శ్రీమంతునికొత్త వల్లిలోనిలచి బామకదన్నమ రాజవంశాద్ధి
కీర్తిచందుడు కిషోరావ్రయనబరగి! అధులకొనగెను యఖలదానంబు |
లతనికొమరుడనె రావ్రయనొప్పి! మతిమంతుడైధరలో మానవులనేలే
సుతుడు జానకిరావు సున్రతునికూడి | యతివైభవాబుల నలరుచునుండె |
యామహత్ముఃసుతులీ యానందమతులు ! రామచంద్రారావు రామపద
భక్తు! డనజుడనంతారావు యాశ్మభవులైన! తనయులమవ్వరను ధరయం
దుగాంచె! నయుడుజానకిరావు రాజేశ్వరావు! రయమునరామచంద్రారావు
యనబరగి! యఖలధనధాన్యముల నానుచుకయ్యి! సుఖముననుండిరి సుత
సతులతోడ! పరదేవతానంద పాదాబ్జచుఘ్రప! పరుడుపరాంశాది పరమా
కటాక్ష వీక్షణలబ్ధుడై విశద హానంద! దీక్షానామచ నొంది దిశలన్ని వెలుగ
రామచంద్రారావు రామాంబతోడ! ములసేవలో రంజిల్లుచుండ! వా
రలవాంఛలచు వర్ణిల్లజేయ! జేతిమీనొత్తవల్లి చెన్నంద ||

మం॥ ప॥ రాజ్ మహారాజ రాజచంద్రునూ మీసర్వోదాంతంబు విని
నంత నగులంత ఆనందభరిత మానసులై దేవర ప్రతాపంబెట్టిదో
వక్కాణిపుడు.

పదం॥ ఏకతాళం॥

ఇనకులాభీపూణా చాచుడా జనతమనాలచే నేఘన యశోసుగు
ణాసాంద్రుడా - ప - సునిశితశర సంతృప్తిభూభుజును అపవరతమునను ఘన
ముగగొలిచెటి ఇన॥౧॥ పండితానుండలానేవ్యుడా నఖిలాపృథ్వీవీచుండు
మండలా భావ్యుడా - ప - భండనాదిదోదకాండ తండమాల ఖండించేటి భూ
మండనుండును ॥ఇన॥౨॥ అతులితావైభవోన్నతుడనూ సతిసుతహిత సంతృ
ప్తిపురోహిత యతుడనూ ప - అతిసుతుకమునా సుతకామేష్టియు క్షీతిని
జేసి యాసుతాలబడిసితిని ॥ఇన॥౩॥ స్థిరములగు సూరదలాగాంచితి శ్రీకౌత్తా
వల్లి శ్రీనరుని కనుణాయని భావిచితి ప - కరిగాడ్పరమని చరణ సరోజ
ము లరుగుగనమ్మయు ధరచాలించెటి ॥ఇన॥౪॥

మం॥ కం॥ రాజేంద్ర మీప్రతాపము॥ యాజగముల పూర్ణమొదెయింపె
సలారా॥ తేజముగలమీసభకై యాజనములు గొదియున్న రిన
కులభూషా॥

పదం॥ ఏకతాళం॥

దశ॥ శుభ సమయమునా సభయొనరింపుము - శుభగులతోడను
సమంత ఇభరాడ్గమనలు యింపుచెలింకా కభవభవానులు కడునుతి
యింపా అభయదానిముల సభికులకొసగా వ్రభేయవిభూతుల విభవము
గొని ॥శుభ॥౧॥

మం॥ ధరలో చిగురులు గలదొరలును మణిపురికరుడె చిరాజేంద్ర
సురుచిర సురసుందరులు సటింపక కరిరథములతో దొరలరు దేరక పరి
పరిశ్రమింజలంబు ఘటింపక మురిపెముతో సురవరుసభ బోలగ ॥ధర॥౨॥

ద॥ సతతము పౌరాణీతి హాసముల శాస్త్రచర్చయు గావింపూ
అతిముదమున యతిపతులు విసంగక కుతుకముతో మత్సులు గనంగక
వితరణ విభవము క్షీణిలెను గొనగక నతియింపగ దిక్పతుల సమంబుగ॥

శ్రీకృష్ణ దేవరాయాద్ధ బాషాసలయము

నం॥ ఇలయనుతుని గొత్తపల్లినిలయూడు శ్రీలలనేశు సలవిశము
గ భూవలమల నొసగ కలికలుషములను కడబాసెసగ కలకాలము
కలుములచే నొసగ చెలగుచుయిలలో పలుకులదొరసరి ॥శుభసమ॥౪॥
మం॥ ౨ మహారాజ సభోమణి దళధరాణ్మణి మీసభాసద నాలంకా
విభవంబును భవత్పాలి రాజ్య వైభవంబు నిక్కంబుగ
వనోంతు మక్కంటికి తరంబగునా.

మం॥ సీ॥ హితజుబాధు పోరోహితుల్ నొకనంక • నుత్తమ భూవి
భు లొక్కనంక వేదవేదాంగ నేత్ర విప్రులొకనంక • మునిజనసంఘంబు
లొక్కనంక • మహారాజబింబాస్య లూడినిొకనంక • చెతురంగ సైన్యముల్
జెలగునంక • కవిగాయకాధిక మంగధజనుల్ నొకనంక • నొగి విదూషక
నాల్కులొక్కనంక • గీ॥ మంత్రిసామంతు లొకనంక మహినిచెలగ • ధాత్రి
మాన్మ • ఫలియించె దనివిదీర • పుష్పఫలనములై యుండె భూపమీరు •
— సుతులగుడిను రాజ్యంబు సుఖమునేల॥

౪॥ ౪॥ సుమంతా సమంతావలోకనుడవై వినుము.
ద॥ చ॥ సతతమురాజ్యతంత్రమున సత్ససరితిగ నేలగావలె॥
హితమగుపాత్రమందెలసి యింపుజనింపగ దానమీవలె॥
క్షీతితలక్షేత్రపాత్రముల శ్రీధరుభక్తుల గాంచియావలె॥
అతిమౌనమొద సర్వజను లాగమవేయని గొల్వగావలె॥
మం॥ ౩॥ రాజరాజచంద్రా సర్వణనాంద్రీ మీచే పాలింపంబడు రాజ్యం
బా చందంబుననే యున్నది
ద॥ ౩॥ ప్రధానిసత్రనూ మత్కథావిధానంబు సవిధానంబుగావినుము.
పదం॥ మాలిన్=జోహర=వాదం.

౪॥ సుతులుగిరినను గతులుగలుగునని సుతులగంటినే సుఖలీల
యతిపతుల హితమతుల స్మరిముద మొందగజేసి క్షీతిజపరకములు
జేసి సతులంకుర యీసుతులగంటినా జపతిపములు ఫలియించెహాహా॥
మం॥ క్షీతిలనాథా గతిమోక్షములకు సుతులె మూలంబని
పలుకూ కృతినాంబుల్ పోరాణంబుల్ సతతముపండితవీరుల్ కుతుకము

గలిగిరి వీరల్ అతిహనోహనులీ సుతులుగలుగుటచే నతిముదముదా ధీతి
యంత్ర హహ॥ ధీతి॥ ౨॥

ద॥ అందముగన్నా నందముదిని నందరులగు యీనందను
లగ పొందితిసౌఖ్యం జెందితిముఖ్యంకందచ్చనిననునందకులైచందురుజోల్
మోహుదములై బృహదాంకసందోహములందీ నందనులతో సరిరారా
హహ॥ సు॥ ౩॥

మ॥ అందముకొత్తానల్లీనుడ నీనందనుడై లైకపోయిందిబ్బం
దారకులనందమునొందక యిందుధిదుల నందనమొందక జెందగయీ
రఘునందనుడై యరవిందనాభునిటువుదయిచెడచా॥ ధీతితలనాథా॥ ౪॥
ద॥ ఉ॥ దేశికసార్వభౌమమన తేజనులర్చగ నీకుమారు॥ ౫॥

భాసురపుంగవుల్ బాగడ పూతముగానుపవీతసత్త్రియల్
జేసి నమస్తవిద్యలను జెప్పియధర్వణ పూర్వమాగమా
భ్యాసము జేయగావలయు శాలకులక నయమొప్పనల్లర॥

ద॥ ప॥ గురుసార్వభౌమ యీచిరుతల సకలవిద్యాపాతంగతులగా
యొనపకవలయును.

వశిష్ఠుడు. రాముడు. లక్ష్మణుడు రావటం.

ప॥ ప॥ దేవ దశరథ భూధవా యీడింభకులరు సర్వవిద్యా పరిపూర్ణ
పండితులుగా గావించెద.

ప॥ దినకరనంశాద్ధి పూర్ణచంద్రులారా రామచంద్రులారా వేద

కావ్యనాటకాలుకార తర్కమీమాంసాధర్మజోష వేదాది సకలవిద్యలనాసంగద కుశాగ్రబుద్ధిచే గైకొనుడు.

వ॥ క॥ వేదంబులు స్మృతులుధనుఁ రేవదముశస్త్రాద్ధశాస్త్రవిద్యలుమీరల్ యాదరమున గైకొనుడిదె॥ మోదంబున బాంబులారముదములరంగ॥

మాటలు—విద్యాభ్యాసము.

ఓం ఈడితః ఈడితఇతి ఈడితః గుగ్వేనో ఇతిరుగ్వేదః యజుస్సాను వేద సానుకేదో యజు యజు సానువేదః ధకారాంతో రామశబ్దాతుర్ శబ్దవల్ మకారాంత స్త్రీలింగో పురుషకారాంతో సమ్మేళనాంతీ కిళంగ్ క్రత్యయః శకారాద్గంతి గారీశబ్దాంపుంసకలింగోఆద్యమౌపశాస్త్ర్యయో వాతపైత్యధాతుః శ్లేష్మవికారా వృక్కతి.

రా॥ వ॥ దేశిక మీకృపాతిశయంబున సర్వవిద్యాభ్యాసం బొనరించితమి

—వ॥ కం॥ భూమిధవ నీకొమరులు॥ నేనుంబునచదివినఖల నిగమాగమముల్ ధీమహిమ విశారదులై॥ సామదహయ రథములెక్కచతురులునంత॥

వతి॥ పంచచామర వృత్తం

ధరాతలేంద్ర నీచునుతులు దక్షులన్ని విద్యలన్ + పురాణధర్మ శాస్త్రబోధ బుద్ధి పూర్వకల్ ఛారల్ + సురాదినాథ గురువుబోలు సూక్ష్మ బుద్ధివీతులన్ + సరాసరిగ నేర్పరఖల శాస్త్రముల్ బాబున్॥

ద॥ వ॥ గురుచంపా గురుదేవులు మీకృపాకటాక్షంబున క్షయితపాత్రులైరిగదా నామనాంబు సంతసించెను.

రా॥ కం॥ క్షీతికాలచంద్ర) మాకొక । మతిగలిగెను వేటలాడ మదిముదముందన్ అలికుతుకము మముబ పుము । చతురతమృగముల సజంపి చెచ్చెరరాన్॥

ద॥ కం॥ నాయన్నలారవేటకు । బోయిటువేగంబురిండి పెంపెనలాడన్ । ధీయతులై మృగవతి । నముదాయంబుల నేయవలయు ధరదొరగంగన్॥

ద వ॥ సుతరత్నము లారా క్షీణింపనముల కతికుతుకముగా వేటాడి నతిత్వం
తముగరంజ పొందు.

వా॥ వ॥ క్షీతినాథా మన్మరించెదము మేమేగెదము.

పనిము॥ రామునికి లక్ష్మణునికి వాదం.

౧॥ తక్కుడా లక్ష్మణామిహి నేటాడాగాను ఇమ్ములుగలతుర
గమ్ములగొని -ప- వేగిరమ్మనను అమ్మగాను తెమ్మిటనూ ॥౧॥

ల॥ అన్నయ్య నేటాలాడా యెన్నోది నాలుగునంది యున్నాదిమది
లో నాయిన్నాజ్ఞ గొనెబడు -ప- మన్ననగల్ సన్నుతిగల్ చెన్న
లరగ్ నా ॥అన్నయ్యా॥౨॥

కాద బిసీ సహదాయులునుగేరు భూధరాగ్రములందు మోదం
బునొందుమ్మగ యూధయాలగ్ భేదముగల్ ధరదొంగల్ నటుత॥౩॥

కుధరాగ్రముల నున్నా గుహలాపొదరిండ్లలోనా బధిరీభూతంబు
గాను బాబాబ్బలార్చె శివ్యా -ప- యుదరములగ్ పృథరములగ్ పది
పదులగ్ ॥నాలన్నయ్యా॥౪॥

ధర కొత్తావల్లి పోరీథాముడై నిపుడె శరమూ గూర్చిపిల్లు కర
మందుబూని నెరులా నిరతమునకె శిరులిడగల్ మరెనురిగల్ ఆహ॥౫॥

రా॥ గీ॥ అడుగొలక్ష్మణ కారడవి యచ్చుతంబు ॥ మదిముదం గామె కను

గొన మహిధాగ్ర శిఖరమగున విపబడె సింహ్వరవము ॥

గా॥ నేగుడ చటికి నేగడను

వదం॥

ల॥ ఆకుగొన గొను చ్చుగములగ్ బద్దమగు బగలిగి పిచ్చి
గడ మురిమ్మలు పొద ముదతెను పదిజూబదెమాడె ॥

॥ నో అదియెదగా ముం నానా ॥ ౩౦ రాసుగల్ ॥ గుం
మదగజంబది గాచువీ ౩౦ గీ ॥

ల॥ గడకీచ రీన్పు బుల దొడగుడభేయంబుల గంకుమిరిన
వ్యాసుభల్లుక గారుసైరిభ శరభముల ॥

రా॥ రంజిర డిటు లక్ష్మణామిహ రానునామమ్మగుంబులగ్ చండతిర
కోదండగృతా కాండముల ఖండించెదగ్ ॥

ల! జేరబారెను శలలవృక భూదారకపి వరివారముల్ నీరమునై
జేరెక్కష్టా సారముల్ గంధర్వముల్।

రా॥ ఖరణి త్రవల్లి త్రవల్లి శ్రీవరుడనై మృగజాలమున్ శరశతంబుల
గూల్చితిని సుస్థిరుడనై వనమునన్॥

ప ద ౦॥

రా॥ తమ్ముడా వేటాడితి మీచాల్ సుమ్మి యిటులరమ్మి -ప- అ
మ్ములాను నీమత్తాణీరమ్ములాను గూర్పువే॥౧॥

ల! సమ్మెరించితి ఆన్నయ్యాయీసంజ్ఞ తండ్రియాజ్ఞ అమ్మయ్యాను
జేరాబోవా రమ్మరమ్మ శీఘ్రంబునా॥౨॥

రా॥ చాలమృగముల దృంచితిమీ యిదెచాలుమనకుమేలు మేలు
మేలుమ్మగములాను చాలానిదు దెమ్మిరమ్మి॥౩॥

ల! పాలితా శ్రీవో త్రవల్లి శ్రీనివాసా వీరవాసా నీలామేఘ శ్యామ
లాంగా నీరాజాక్ష నిఖిలారక్ష॥సమ్మ ౪॥

రా॥ ప! సోదరా మననాకేతపురి కేగుదమురమ్మ॥

ప్ర॥ యందుండినచ్చితిరొ రఘు నందనులారా సరోజనయనాబ్జము
ఖుల్ కందర్పకోటిసు దరు లందముగను దెల్పుడిపుడు నతిముదమొంద॥

ద్వీ॥ వినునుమంతామాత్యవిస్తారమ గను మనసు స్థిర మొందియును
మద్వాక్యసరణి ధరిదుర్జనలబట్టి దండించదలచి యరుడుగను వైకుంఠపుర
మందునుండి దశరథక్షితిపాలు తరుణిజతరమున నిశదముగ నుదయించి వి
ఖ్యాతిగాంచి యాటపాటలమెలగి యాంధ్రదేశమూన మేటియైపిలసిల్లు మె
దకునకువరుణ భాగమున కొత్తవల్లి కట్టణమున జేగీయ్యమానమై చెలు
వొందుశీఘరి కుటజకుండకుంటు కురురాజవీర పటుతమాల రసాల శల్లాత
చూత కరవీర ఖజూర కదళికేదార సరళదాడిమ బదరిసాల హింతాల
తాలమాలతి జాజిదగునారికేళ పాలకు సవిశాల భవకోవిజార పొగడశా
ల్పలిబడరి పొన్న కేదంగి । దగుచందనామ్లాత తరుకల్పభూజా మాతులుం
గలవంగ మాలూరినింబి ధాతకీకేతకీ దగుమల్లెమొల్లె । సంపంగి వరజాజి
చామంతిమరువ సొప్పైనమరువ చొక్కపుసారిజాత । భూరుహంబులు నె

పుడు పుష్పలభిరిత నిరతాబుషదృతుల నిలమంబునయ్యి కీరశారికభృం
గ కేకికాళిల పారసబక్రొంచ సచ్చక్రివాక కలహంసకాస్తోత కారండ
వముల కంకలస్యముచే కల్పాగమొంది ఉపవనంబులుచాల యుద్వాన
వనము లవరిమితింబులై యాపర్వతముకు సర్వదిక్కులయందు సస్యాదు
లిచ్చి సర్వ సహసతియు సత్ఫలదయయ్యె వాపిపాపతటాక వనజాకర
ముల దాపునపెన్నిధి దగు దీగలు పర్వతాబుషమొదలు శైరపుని నిలిపి
తర్వాతగణపతిని దగవందానుంది శంకరునిస్థాపించి చెలువొందగాను వెం
కటేశ్వరునందు వేంచేపుచేసి రామేశుపార్వతుల రంజిల్లనునిచి భీమేశు
పంచాయితంబు స్థాపించి వీరభద్రునినిలిపి విశదనుత్పాద సరసిచూపు
చ నొక్క స్త్రాభాబునిలిపి గరుడాంజనేయులను మనద్వారముంగు నిర
తంబునిలువరింపగ జేసియందు పరిమలనంతపద్మనాభుడనేవేర ధరద్రసి
ద్ధినిజేంది దన్న మారాజు యస్వయంబుచుగాచి యధికశిరుతిచ్చి మాన్య
డగుగానుచుగావున కెపుడు ఆయురైశ్వర్యంబు లభివృద్ధివొంది కేయచు
నచ్చోమి చెన్నొందగాను

ప్ర॥ వ॥ రఘుకుమారులార ముకుమారులార మీచరితమువినినంత స్వాంత
ము సంతసి చెను జనకుండగు దశరథ భూవిభు సన్నిధి కేగుదము
రందు.

రా॥ వ॥ జనకా నమస్కరించెదము.

ద॥ వ॥ నాయనారా దీర్ఘాయమ్మతు లగుదురుగాక.

రా॥ ౩॥ జనకదశరథ క్షితిపాలచ దశి నికగొ గాంచు మృగనిచయంబు
కాననంబు కేగి కేటాడిదెచ్చిమి యేపుమిరి మనమరంజిల్ల
మమబ్రోవు మనజనాథా॥

దశ—ఆట—మిత్రం.

అనందమానంగమది పరమానందం । యీనందనుల గుటియిడి
పరమానందం ఆనంద॥ శ్రీలోకగుణాకటాక్షాను పూణం । పాలీతి బ్ర
హ్మాండ పావ నో దీక్షణ॥ ఆనంద॥ బహిరంతి రావాసంభవ మోహనాశ ।
సహితద్వినోల్లాసం సలినాప్తంభాం॥ ఆన॥ శాంతాన మోదం వేదాం

తానువాదం । సంతతస్వాంతా విశ్రాంత వినోదం । ఆనం॥ శ్రీమదానంతని
కొత్తాళి కీర్తివాసం బాయకమదినుండు పరమవికాసం । ఆనం॥

సీతకళ్యాణం—రాజ—పథాని—యిద్దరు చెవివాక వాక్యం.

సీ॥ సుతభోగమునకన్న సుఖమిందుకయులేదు ♦ తనయులతోసరి
ధనముగాదు॥ మం॥ ఆత్మజులకన్న యానందమునులేదు ♦ కొడుకులుండి
నతనకు కొడుకలేదు॥ ౧॥ సూనులసంగ సుస్థిర బాధనములేదు ♦ కొడుకు
మించి కీర్తిని కోర్కె లేదు । మం॥ పుత్రుల కన్నను పుణ్యమిందుక లేదు ♦
సంతానమునకన్న సఖులులేరు॥ గీ॥ తనయుల జూడ నేత్రముల్ ధన్యమొ
దు । కొడుకుమాటలు చెవివాకకోర్కెలరు । సూనునాలింగనముజేయ
సుఖముజెందు । సుతులుగలిగిన నిహళరసుఖముగల్గు.

విశ్వామిత్రులవారు రావటం.

క॥ కజతాద్వినిలయవృషధ । ధ్వజదానవదర్శనాంతదక్షధ్వసీ ।

గజవదనజనకసురనుత । గజచర్మాంబరధరేశ కరుణానాసా॥

తెరబొ పదం—ఆట—మిశ్రం.

శంభోహరహర శంకరా త్యోంబక భక్తవశంకరా । జృంభితదనుజ
వాశంకర పరశాంభవిమనోజ్ఞేయశరా ॥శం॥ ఈశసురేశయహేశ్వరా స్మ

శక్తలాసవాసం || పా || చిద్విలాసం మునిహృద్వికాసం || ప || సద్వరవృక్ష స
 త్సుతామృతి స్పృద్విలాసవికాసభాసం || పా || ఫాలానేత్రం పరమావవిత్రం
 || ప || బాలచంద్రావతరసతూలి సద్వనమాలిస్తోత్రం || పా || గంగాధరణం
 భుజంగాధరణం || ప || మంగళార్ లింగరూపా నంగహరభవ భంగచరణం
 || పా || దానాదోషం కర్తావిశేషం || ప || భాసురంబగు కౌత్తవల్లిపాలనా పర
 మధురభాషం || ప ||

వి : ప || ద్వారకా! దశరథ భూపాలునకు మదాగమనంబు విన్న
 విచుము.

మం : || రాజే ద్ర గాధిగారుడు | తేజముతో నేగుదెంచె దేవరకడకుగా
 రాజసముగుసభలోద్విజ | రాజులునుతింప వెడలి రమ్మటవేగగా ||
 ద : ప || ఓరీ దవ్వారికా మహారథద్వారంబునకు గాధిసుతుం
 డనుదెంచెనా అహమద్భాగ్యవిభవము.

ద : || అభివాదమువాస్తాంగము అభివాదము జేతుమీరుయడుగు కిప్పుడుకా
 సభికులతో మునిసత్తమ | అభినందించియును నిమ్ముయూశీర్వచనం ||
 వి : గీ | స్వస్తిశీరస్తు సకలసాంమ్రాజ్యమస్తు | వసుధవాహనవాం
 ఛాశీవృద్ధిరస్తు | ధనకషకవస్తుసమదామ ధాన్యపుత్ర | పాత్రలాభస్తు ని
 త్యసాభాగ్యమస్తు |

వాదం — ఆదితాళం

ద : మమ్మేలుదైవమా మోపెన్నిధానమా || ప || యిమ్మాహిలోనా
 భాగ్యంబూ ఫలించెను || మ ||

వి : సమ్మతిసాందితీని సతిసుతులనుజూచీ ! యిమ్మాడులోకము
 ల గొమ్మీసకీర్తికి || స ||

ద : దేవాఘృతాపాద్యాములు సావధానచేకొనుడి | సావనామైతిని
 శవదాగ మంబునా || దేవా ||

వి : భూపలయేశా నీదుభావంబుకలరితీ ! నీవతిపుణ్యదా నీసరీ
 యేరియిలా || భూ |

ద : పేరోలగంబునందూ మీరూవేంచేయూడిందూ | ధారుణి న
 నెంతా ధన్యుడనైతినిదూ || పేరో ||

రనాశవిలాస భూతేశ్వరా । కాశడిండిరవి భాస్వరా తనుభాసితభవన రా
మేశ్వరా ॥శం॥ గంధరకరుణాకర భువిలింగోద్భవసుకుణాకర । శృంగారి
తశశిశేఖరా భవభంగభర్తభీమేశ్వరా ॥శం॥ షీషికొత్తాల్లీశ్వరా శ్రీపతి
గూడిన పరమేశ్వరా నతజనవరిపాలేశ్వరా సన్నతనాహిత వృషభేశ్వరా॥

వి॥ ఎ॥ వరే దవ్వారిక పృభాభాస్కర తిరస్కరణీయాహాస్కరకు
లేశ్వరుండగు దశరథక్షితిశ్వరుండు సభాస్థానంబున సామంత భూకంతాది
సప్తాంగంబుగ కనకాసనాసీనుడై యున్నాడా !

మం॥ ఎ॥ స్వామిక్షిప్తముగా యవనికవెడలి పృసిద్ధంబగు మీహీ
తాపంబు వినగోరిన సభ్యులభ్యుదయంబుగా నెరింగిపుడు

తెరవాట్య పదం—ఆది.

భాసనూనుడరా । బ్రహ్మరిచిచ్చిలాస నూనుడరా ॥ప॥ వాసనా
దిసురవంద్యుడదివి కనులాసనాదులు కడునుతియించెటి ॥భా॥ వక్షమందు
ననూ । రుదాక్షమాలిక లక్షలాడగనూ । దక్షత్యంబున తారకమునగల
యక్షరక్షరము నుండించెటి ॥భా॥ ఫాలమందుననూ । విభూతిమెరుయకే
లమందుననూ । నీలముగలజకమాలగల్గియోబాలరాను న్నపాలాయనుయ
తి ॥భా॥ ఛండవికృతియూడ । భుజదండస్థితకమండలుండానుగా । ఖండితకల్ప
వ మండలుండబ్రహ్మాండభాండ తేజండరుముంజన ॥ భా ॥ చిత్తమందు
ననూ । శ్రీకొత్తాపల్లి నీతములలు । చిత్రాబ్జంబున చింతించెటితప సోత్ర
మోత్రమా సహచరుడయతి ॥భాస॥

వి॥ పంచచామరం. సురాసురల మదీయ్యశక్తి జ్ఞాచిభీతి జెండగ
చరాచరాదిభూములు చంచలత్వమొందగ
సరాసరి నృజించితి ననునైవస్తు జాలము
పురాహరదులందువచ్చి పూనుశాంతిమనగనక ।

వి॥ ఎ॥ సుమంతా కాలత్రయములయందు కరణత్రయపూర్వకము
గా కాలకంఠరు నుతించిన బహు శ్రీలనొసంగును కాపున భజించెదను.

పదం—ఆది—మెట్టు

పార్వాతీశం పాపావినాశం ॥ప॥ గర్వదనుజవినాశ యీశాకాలగ

౪. ధరమనఁసుని కొత్తగల్లి శ్రీరమణుని చరణాబ్జముల సాక్షిగా
అలరూగ మీకోర్కె నిచ్చి దీర్చెద మునివర మీసాక్షిగా ॥యేమేగి॥

మాలిని వృత్తం వాదం.

వి భూరమణా నొకకార్యము చేకొనివుత్తెంచితి నీసన్నిధికో ధా
మనిదుచ్చలలకు రావేయగు ధర్మచక్రముడై ధరణి॥

౫. కాదణికోత్తమ కార్యముయెట్టి నొకరుణచె శీఘ్రమువినిపింప
కొరికలలరగిజేసెద నింలాకొదవలేదు శ్రీహరికరుణ॥

సృష్టి వృత్తార్థం.

భూపయజ్ఞంబు నాబుద్ధిలోదలచియుక్ నోపి మానంబు చెన్నొం
దగి॥ పాపాత్ములైనట్టి బలరక్కసుల్వేగ॥ కోపంబుతోనంతగూయు
చు॥ యజ్ఞయూపాదులన్నియు ద్రోయుచు॥ చూపొపరానట్టి కాపు
రుషులిద్దరు యేపుమింగవిప్పు మేప్రాద్దుజేతురూ ॥కోపంబునంత॥

మత్త కోకిలార్థం.

కాశికాత్మజయజ్ఞ విఘ్న కారులెంతటి క్రూరుగో॥ విశదముగవిను
పిఁపువారల విదళనంబొనరించెదగ్॥ వి॥ దశరథక్షితిపాలవినుమా దండివా
డుసుబాహుడు॥ కుశలడగుమారీచుడు॥ ప॥ యాకుజనులిద్దరుశూరు
లు॥ యీకుతలమానున వారల॥ నిశిచరాంతకుడైన రాముని నిమ్మ
వారలద్రుంపగగ్॥ లేలెమ్ముజగము నుతింపగగ్॥ లేలెమ్ముజగము॥

౬. కందార్థం. యక్కడమారీచుండును॥ యక్కడనుబాహుడనువాడెక్క
డరాము॥ డెక్కడరణమునగెలుచుట॥ నిక్కముగనుపొసగ
డయ్యు॥ నిక్షిల్లాలయ్యు బాహువీరలచిచ్చెల్లదయ్యు ॥ప॥ గ
క్కుననుబాహుకాలమునకును గంటిని యీచక్కనమ్మల నొ
క్కనిముషము నొదలజాలా రక్కసులు వీరెక్కడయ్యు అ॥

వి॥ కందా॥ నిక్కమురాములచేతా రక్కసులును తెగుటనిజము రఘుకు
లవర్యు॥ చుక్కలదొంతలనిడుకొను॥ మిక్కుటికివశముగాద
॥ ప॥ ముమ్మలలాగెల్వొ॥ సంగరమందు ముసుకోనినిల్వొ॥ ప॥ అక్క
డక్కడ తిరిగితిరిగి యాశలన్ని మానియుసురుల నుక్కడంచె వాడురాము॥

డిక్కడున్నాడనుచునేనా || ముష్కగులా ||

పదం—వాదం—రూపకం—మిశ్రం.

ప|| ఆమాటబట్టికూ | మునివర నీవామాటబట్టికూ || ప|| పేరి
మకవలకాడుగాని ఘోరసరిగ్రామమెట్లునొగ్గు నయ్యయ్యో | స్వామీ
నీదయారాదదేమి || ప|| రాములపైనే పేరిమగల్గదా | మాట||

వి|| మితంబునూ యిచ్చెనని మత్కామితంబును | రాముల నడి
గిన తుణముననే చూయరనీసత్యము | కామితే బు ||

ప|| బొలురయ్యా | యుద్ధముసేయాజాలాదయ్యా | తాళదురే
తుణమైన తల్లిదండ్రులను నెడబాసినిటు రాజాలుదురే మానీశనీమది జాలి
నొందుదు బిలులాపై | బొలురయ్యా ||

వి|| సరెసరె దశరథనీబుద్ధి | ముష్కగుంటిర దుర్బుద్ధి || ప|| ధరణికి
దొరవై గురువువినగయీ సరిబొంకుదురాచుర్బుద్ధి || సరెసరే ||

ప|| యంతకోపాగంతురా | మానీ || ప|| యెంతోనింజాయునుమీ
స్వాంతిమున్నుదువనిదలచితి సంతసమొదముమానీ కాంతామణి చింత
మణి | యితా ||

వి|| వృద్ధుడవైయ్యానీనూ యాబద్ధనులాడెదావు! యిద్ధరచూడా
ము గామించెదనా కృద్ధామనీబుద్ధినరంగము || వృద్ధు ||

ప|| కరనుకాణియా యీకసిబాలులనుబోవా పరమాత్మరూపు
లైనారూ | పరగమీరూ || ప|| స్థిరముగ శ్రీరాత్తపల్లి పుగమునేలిన హ
రిస్వరూపులు | మరచకను న చదల నొనగీ చిరుతలను పాలి చుడేవ ప

ప|| గీ|| ముష్కపుంగవిపుడు మదగ్గి బహిషి | దోలితెమ్మిటునా
మది తొ దరించె | ధినుతుక్రొధమిటుల ప్రబోధనుయ్యె | శాంతిగల్గు
నొమత్తుల కాంతవేదా||

మం|| క|| దేవీవెడలుముదశరథ | భూవిభునిను చిల్వనంపె ఘుష్కరనేత్రీ |
సేవశిశులతిముదమున | తాపకభావంజెలర్చ తరుజేనుమూర్ఖ||

కొ|| ప|| ప్రాణేశా! అభినాదంబొసర్చెద.

ప|| న పాణేశ్వరీ సంతతసాభాగ్యవతివిగమ్మూ.

౪౩ గీ॥ బోటిసద్గుణపేటి నొత్తులవధూటి | సుతునిరాముల నిమ్మ
ని యతివరుండు | కఠినవాక్యములను బల్కెగానమనము | ప్రార్థనముజేయ
క్రోధంబుబాటునేమో॥

కా॥ గీ॥ పాణినాయక రాములబాటుపెట్లు | మాని వరుమంతు
తనమును మానుపెట్లు | సాధ్యమైనంత పార్థన నలుపుచుండ | కరుణరా
జెట్లు మానికి కఠినమొదలి॥

నల్లరికి వాదం — పదం — ఏక — మిశ్రం.

వి॥ పుడుమరెడని కొడుకుల నడిగిన చిపిముడివడితిని చాల్చాల్ |
కడుకిడులొందుముకానిచూచెదను కొడుకులు నీవూ మేల్ మేల్ | పుడ॥

ద॥ పాపామనెటి వాడుగాడె యీబాటలాను నొదలాజాలాడె |
కోపామితావిడువాలేడె యీతానసూడు తగనివాడె | పాపా॥

కా॥ అయ్యయ్యో మానీశా యథిపయీబాలులా అడిగిన ఫలమే
మయా! అర్థబుట్టులా నుడివీఫలమేమయా | అయ్యయ్యో॥

వి॥ వ్యర్థరాలనెసథి నె చాల్చాల్ స్వార్థిక్యమనీవుగనవె | పా
ర్థివులనృతము బలుక దగునె నేర్థముగోరగలేదె॥ వ్యర్థ॥

మం॥ కృపరాదేమండీ | మీరలుమహతనసూలు గదనండీ | కప
టూడుగాడు యీస్మవతీనస్యనుదప్ప చడలాడుకదండీ | బాలురువీరాలి
పుడైతె చూడండీ॥ కృపరాదేమండీ॥

వి॥ సీతులుబలుకుచు భూతలనాధుని ఖ్యాతికిడెచ్చెదవారా | చూ
తువుగానీనాచతురత్వము ధాతకువశమెనారా | సీతులు॥

కా॥ పాణిజేశా సుతులామానికినాప్రియా | నూనాకనొసగిన మన
మానసములు నిలుచునాయీకానిమానికోపామెట్టులానాప్రియా॥ ప్రా॥

వి॥ జడధారులతో నుడువుబొంకులు వెడవెడబలికితివారా, దుడు
కుతినమనాయెడజూపితివీ ఘడియలొనకగచుగొనరా॥ జడధా॥

వోపారానీపాపామేమీ తానసాత్తమాచేసితివీ | నావైకరుణారానీ
కానీ కోపామేమీలేనివానీ॥ వోపారా॥

కా॥ చాలించుకొపాము పాలించుమమ్ము పరిపాలించుడీబాలులా |
గుణకీలాన శీలించుడీబాలులా॥ చాలించు॥

వి॥ బ్రహ్మాండంబును సగిలించియు మూర్తాండనుండలము కూర్చె
దనె । బ్రాహ్మణబలమును గానవుగాదె బ్రహ్మనునేకల్పించెదనె ॥ బృ॥

మ॥ శరణంటిగదనయ్యా వీలనిపుడుదరిజేర్చరావయ్యా । కరు
ణారస సంభరిత హృదయ వీరుకడుచిన్నా బాలురయ్యా । యిప్పటికైతె
కన్నులుదెరువారయ్యా ॥ శరణంటి ॥

వి॥ చాలురనీవ్రజ్జయుఁడెలసెను భూపాలుని మెప్పుగబలికెదవా ।
తాళంబుల గొట్టెదభూనభముల తస్యనులన్నిటు గనియెదవా ॥ చాలు॥

కొ॥ నరనాథా మానీశోపమూ నా ప్రియా పరిపరి వృద్ధయ్యైతడు
పరమశాంతిగల్గుటకు శ్రీహరిని ప్రార్థించామేలననా ప్రియా ॥ నర॥౪॥

వి॥ పుడమినభంబులు గడగడవడకగ పిడుగులుబడయగ జేతు॥
జడబెడికియు నడుగిడక వైచిగుఱ జడధులనడుగగజేతు॥ పుడమినభం॥౧౧॥

ద॥ దాఘానీవే కొత్తావల్లి దైవమా శ్రీపతివిగావే ఆపదలెడబాపా
వేమే నోపరాత్మర నోపలేనే॥౧౨॥

ద॥ కం॥ గురువర మీరైనను యతి వరుకొశికు శాంతిగల్గ యేవిధమైనన్
గురుపరమివాక్యామృత మరుదుగ జేసెన్ మామనకుల
మగు॥

వాదం॥ పదం॥ జంపెతాళం.

ప॥ శాంతింపు కోనంబు చింతింపుపాపంబు యెంతోవిచారింపుమూ
ఆహానీవేంతో విచారి పుమూ యంతెంతోపాపంబు కోపంబునన్ జేరునవి
యింతయోచింపుమూ ఆహానీవునవి యోచింపుమూ ౧

వి॥ యిప్పిపురామూల మెప్పింపుభూవరుని తిప్పిపరాదానమూ
మానీశాయిది తిప్పిపరా చెప్పుమూనస్యంబు దస్పియు నిప్పుడు తిప్పల
బడ॥ కానుము మానీతా॥౨॥

ప॥ కల్లాడలేడు భూవల్లాభుని కోర్కె చెల్లించు రారమ్మిటు ఆహా
నీకుచెల్లించు రారమ్మిటు పుల్లాబ్జనేత్రనీ యల్లంబునిప్పుడె రంజల్లజేయూ
నటు మోనీశా॥౩॥

వి॥ వాసావనుత యరుంధాతీశ నామనోల్లాసంబు జేసితివి ముని

మనోల్లాసంబు జేసితివి భాసుర కొత్తావల్లిశుని నామాది ప్రార్థనా జేసితివి
మనోద్రవజేప్రార్థన జేసితివి ||౪||

వశి. వ యిసుకులాక్షిణా దశరథభూమిశ సత్యంబున నిత్యాయురారోగ్య
పుత్రమిత్ర ధనధాన్య బాహ్యేణ్య మోక్షంబులు చేకూరును స
త్సంబుదక్ష్పిం నిత్యనిత్యంబులకు వెలియగు న న సర్వశాస్త్ర
సారంబగు నొకనిదర్శనంబు నిన్ను విచేదవినుము.

వశి. నీ సర్వతీర్థంబుల స్నాదానఫలంబు * సత్యవాక్యంబుతో సమమురాదు
నిఖిలయాత్రోలవలన నిర్విహి చుఫలంబు * సత్య వాక్యంబుతో స
మమురాదు. జపతపహోమ చాద్రాదులు సుకృతంబు * సత్య
వాక్యంబుతో సమమురాదు. అఖిలవేదాంతంబు లభ్యసించిన ఫల
ము * సత్యవాక్యంబుతో సమమురాదు|| గీ. గానసత్యంబునొదలిన
మానవులకు! నాయు రోగ్య యశశ్రీలు నొగుచుండు. కలువ
సంఘంబునంమన గలుగువరుడు! సర్వసంపదలను నొందు సత్యము
ననూ!

వాదం॥ కదం॥ ఆటతాళం.

వశి. యిసుకులాక్షిణ నీఘనవంశ మంశన మనుజేందు లందరు మతి
మంతులై యవుడు .శశి ఘనవదాన్యలు వినయపూర్వులు గనుక సస్పృత
ము నొదవెడతురు మునుని యీమానివరేన్యని మోక్షల నన్యతా మేల
బలుకా ||యన॥౧||

దశి. మునివరేణ్య నాధుతనయూ రామాలనిపుడు కనిబూని యిమ్మా
నిపలికె యీమానీశు. ||పశి. ఘనతప బును జేసిగాంచితి తనయులగు కుల
వర్ధకుల నామమ నిలువకు రామునొదిలియు క్షణము తాళగజాల గురు
వరా ||యని॥౨||

వశి. రామూని నీమాదికేమూని దలచెదా. శ్రీమనోహరు పరంధా
మండనని మదిదలుపు ||పశి. యీమహాత్ముని నుదయమునకును తామరస
గర్భానులందరు నేమమున వినుతించ రిఘుకుల సోమదై నుదయించె
గావున ||యన॥౩||

ద॥ బాలుండు సకృతాస్త్ర జ లుండు రాక్షస జాలంబునెటుల ను
స్మృతింప జాలూను ॥ప॥ సీత తోయద వణువుట్టుద నీలకుతల పాలు
సద్గుణ శీలమన్మథు బోలుసుందరు కేలనిడిచెటు తాళబాలుడు ॥ముని॥౪॥

ప॥ పలికిబొంకినచాల పాపంబుజేకూరూ యిలలోనాకొత్తావల్లికూ
నీ మదిగోరు ॥ప॥ తొలత నిచ్చెదననుచు బలియుపలుకు నన్యతము నేయ
దగునా సలితంబుగరాములను యీసంయమిశ్వరు కిమ్ములెమ్ము ॥యి॥

కదం॥ వాదం॥ ఆట॥ మిశ్ర॥

ద॥ ఆచార్యనాకేమి తోచగు మీరెంతో సాచివ్యులను కుంటిని
యీరఘుశ్మైచందు) గనగొంటిని ॥ఆచా॥౧॥

ప॥ వాచామగోచరడి చిన్నికొమరుండు యోచించు రాజేంద్రహా
సీమాదియోచించు గుణనాంద్రమా ॥వా॥౨॥

ద॥ విఠతాయమిమాట స్వంతంబులోన శ్రీకాతునియీబాలుడు
బోలూభూకాంతూని యీబాలుడు॥ఆచా॥౩॥

ప॥ యంతాటివారాల కెంతైనవారిమాయ సుంతైన దెల్పదుహ
భువిలోనవంతాలు దోచుహ॥వా॥౪॥

ద॥ గురురాయ మీకింత నెన శెట్టులేదాయ మదిగనుగరాదాయా
నుహ శ్రీహరికరుణిత రాదాయహ॥ఆచా॥౫॥

ప॥ ధరణీశ శ్రీరాము పరమాత్ము డనుకొమ్ము స్థిరమైనకూట సు
మ్మూ నీమాదిగురిగల్గి వేగనమ్ము ॥వా॥౬॥

ద॥ క్షితికొత్తావల్లి శ్రీపతిపాదములనాడు మతిబూని గొలచెదనూ
యతీశనామతిబూని గొలచెదనూ ॥ఆచా॥౭॥

ద॥ కం॥ రామండ్రు) తనూజుడు॥ రాముడు కులవర్ధనుండు ॥రాముడుపి) యుడీ
రాములబుల్లెజాలను॥రామలనే బొసిక్షణము బ్రతుకగ జాల॥

పశి॥ ప॥ సద్గుణనాంద్ర) రాజేంద్ర) సుమశరశతకోటి సమానకోమలాకారుం
డగు శ్రీరాములవార్త తార్కాణంబుగా వాక్యాణించెద
నిక్క బుగావినుము.

ప॥ 3॥ మర్మమొక్కటిగలదు యోమనుజనాథ! యత్నమున గోపనీయ్య
మైట్టియొక్క! దేవతాగోళ్యములకును తెలియజెప్ప వలసివచ్చెను
సాక్షిగనంతోడ॥

ప॥ 4॥ అతిదీటునున్న భూమి భరనూర్నుటకై విధివేడకొకు దం
కతులకు నిగ్గుహంబున శుభస్థితి నుద్భవమొందెపూర్వమా
కతభృతేనందండుగు ప్రజాపతి కళ్యపుడండు) నిచ్చెనీ
సతిమదితి పృథ్వీని యశస్వీని నిర్జర మాతజాచినన్॥

ప॥ 5॥ ఆదిరానాయణుడు రానుడాదిశేషు | దాసుమిత్రాత్మజుడు రాము
ననుసరించు | భరతికత్తు ఘ్నులావిష్టు పొందజన్య | చక్రములు
యోగమాయభూజాతమయ్యె ॥

ప॥ 6॥ రామపదవాచ్యుడైన నారాయణుడు | నతడనీగర్భగుండున నవత
రించె | అద్వయబ్రహ్మను ను తారకాభివతియు | నితడైనర్వేళ్వ
కుడు సర్వమితజెనుమ్మా ॥

ప॥ 7॥ అవికారమైయ్యికకము | వివిధాభరణంబులైన విధముననితడ
కివియైభువియైవియై | కవియైసర్వాత్మకత్వకర్తుత్వమయ్యె॥

పదం — ఆది.

తా॥ కబ్రహ్మ బిత్తడ డీ సంసారనీరధినిదాటండి | ఘోరదురితము
ల నొడలండి శ్రీరామాహాయని యనుండి ॥ తా॥ వాడుబిందుకళలితడం
డి చూడజేదమోదములు లేవండి | వాడులాడకను తలువండివారి పాద
ములమ లతలగలయండి ॥ తా॥ బహిర తరమెతానండి యీవరమార్గము
మదిగనుగొండి | కుహనాత్ములసరి గాకుండి ఇహపరిసుఖముకతడండి॥ తా॥
తానెతాననియనుకొండి భువితాన లేనిదిలేదండి | జ్ఞానమెబ్రహ్మంబనుకొం
డి యజ్ఞానమెమాయానొడలండి ॥ తా॥ సత్తనశ్శిలే యితడండి యిదిసద్గురు
నన్నిధి నెరుగుండి | కొత్తపల్లివారియిడిండి మనచిత్తములోపలగలడండి॥

ప॥ 8॥ కావునరాజేంద్రమయీ | పావనులనునిమ్ముమాని పార్థివునకు నీ
భావంబుసరిపించియు | కోవిదుడగుగాధిపుష్ప కోరికలలరన్॥

వాదం—అర్ధరికి—పదం—అరి—మిశ్రిం.

ద॥ నడువాజాలాని బొలురయ్యా తలిదండ్రులను విడ వానేరా నిబొలురయ్యా ॥ప॥ జడధామియడుగులాకును నె నడియడవీరలు కడు బొలులునుమీ ॥నడు॥

కొ॥ కొడుకులా గామిమ్ముమానుకోనా గలేమూ । తనుకాలామూ కుమిమ్ముగనుటా ధన్యులమైనామూ ॥కొ॥

రా॥ అమ్మయ్యా యేలాభేదాము జెంచాక వినము । ల॥ ఇమ్మని వరునెటుపోమ్మనరాదిలు సమ్మతిపడినను ఇమ్మహియుదమగు ॥ల॥

మం॥ యినకులదీపాకులు యీ బొలులు చనుబాలు నొడలాలేదు ॥ప॥ మనపెద్దదొరకెంత మతిమా ద్యమో తనతనయాల నిత్తారమ్మా । మానీండునకురు యెంతకోలమమ్మ ॥యి॥

వి॥ పుడిమికలేనీకొడుకులకు యిడుములజెందవు భ ముఖడకు । కడుశిరులొందెను నడలకులు । జడదారులమిమ్ముగనుగొనుము ॥పుడ॥

ద॥ చిన్నా వానాని వీరాలయ్యా । గహహంగములానున్నా మ్మ గరావామోర వ్రయ్యా ॥ప॥ కన్నకొడుకులా కొన్నాపుడు మీమన్నన గలిగియు అన్న మునిడునుమీ ॥చిన్నా॥

కొ॥ ముద్దులయ్యా ముద్దువ్వారయ్యా నావద్దికీరయ్యా । గద్దరిం చూమానీ మాటికిజద్దాయేమయ్యా ॥ముద్దులయ్యా॥

రా॥ సత్యామెబైవామనెనూ శృశ్యంబ్రములు నిత్యామె నిలుచూ ననెనూ । ల॥ సత్యముదప్పురు సత్పురుషులుతను కత్యంతా పదలైనను భువీలొ ॥సత్యా॥

మం॥ చిన్నా వారాలువీరు దొరసానిమీరు కన్నాకొమగులూవీరు యన్నెన్నోవిధమూల యతినాధు డడుగూట కన్నాచికడుపూగాదు । జడ దానికి మన్నానయింతాశేడు ॥చిన్నా॥

వి॥ కన్నకొడుకులనికడు మోడంమీకున్నది గనుగొనువినోదం । చిన్న వారలను కున్ననునేరం । కన్నలగానరు కడుసారం ॥కన్న॥

ద॥ రారానామద్దులయ్యాలారా । నాతండ్రులారా రారా రా

కేండువదనులారా ! మారసుందరా కారులార మునివరు సేవయే మారక
సేయుడి || రా ||

కా॥ అన్నావిమ్మూగనుటాచె సంపన్నులమైతిమీ ! కన్న తల్లీ
దండ్రికి నాయనగతేమి || అ ||

రా॥ ధర్మామెల్లిబోలియూ ! రక్షించునరులూ నిర్మాలమైయ్యో
నేలును | ల॥ దుర్మదమ న యీమ్మమెదుగక ధర్మేతరమగు కర్మలొన
ర్తురు || ధర్మా ||

మం॥ అయ్యయ్యో అన్యాయమూ ! కసిబాలులూను అయ్యాల కి
చ్చటమూ ! వెయ్యారువిధములవేడినగాని ముద్దనయ్యాలనియ్యకయ్యో
అన్యాయమిట్లు సేయాగమేలెనయ్యో || అయ్యో ||

ద॥ ధరణీశ్రికొత్త పల్లివానా ! కరుణించు శ్రీశామరువా నీస్మరణా
చిద్వలానా ప॥ పరమదయానిధే పరవానాశ్రిత కరుణామృతసాగర శ్రీధర
హరి || ధరణీ ||

ద॥ క॥ నాతండ్రిలారరండిటు ! భూతలమున విష్ణుగంటి పూజ్యత్వపడనై
భ్యాపినిగాంచితియతివరు॥ చేతులొబెట్టితినిమీకుజెందునుశుభము॥

ద॥ కం॥ మునివర మత్తుతులకునీ॥ ఘనతపమే రక్షణంబు గావుత యపు
డు॥ విసత తనూజన కమృతం॥ బయకూలం॥ తైనభంగి నల్లి
మోదమగు॥॥

వాదం॥ పదం॥ ఏకతాళం॥

ని॥ రమ్మరమ్మా రాఘవా కార్ముకమ్మా చేకొనివేగింమ్మన॥
సమ్మాతితోడ యన్నదమ్మలిద్దారు ముదమ్మా సమ్మాలగొనివేగ వేగ
ము॥ యిమ్మాహి లోన॥ ముమ్మారువేడ॥ నమ్మాతిచాలా కాలము॥
రమ్మరమ్మా॥॥

రా॥ లెమ్మలెమ్మూవహానీశరే ద్రిమ్మారు లెక్కడులను రక్కడ॥
అమ్మా మావు లక్షణమ్మన గాధతరమ్మా సమ్మాల నుక్కడంచెడ॥
యిమ్మాటతేల యజ్ఞమ్మా జేయగివనంబు ముదంబుకేరగ॥ లెమ్మూ॥ ౨

వి॥ ఉ॥ పావనులారత్తువల కాధలు మోకరయంగలేవు యీ!
 పావమైన మంత్రములు పావవివాశమా లేచిచూడగన్!
 శ్రీభవంబు చేతును చిత్తనిశుద్ధము నొందునెప్పుడున్!
 కోవిదులారచేకొనును కోర్కెనొసంగితి మంత్రరాజమున్॥

వి॥ పంచచామరం.

కాలచక్ర కాలపాశ కాలభైరవాస్త్రముల్ ♦ మేఘపీఠంబు రుచిచక్ర మేఘ
 వాహనాస్త్రముల్ ♦ శూలపాదధరాస్త్రపాల శుద్ధవైష్ణవాస్త్రముల్ ♦ బాల
 రామచంద్రబాల భక్తిచేగ్రహించుమీ॥

రాముడు పంచచామరం.

వారుణాస్త్ర వాయువాస్త్ర వైష్ణవాశు శాస్త్రముల్ మీరుబ్రహ్మ
 నామకంబుమించు పాశుపత బులన్

ల॥ భూరినా యణాస్త్ర భూధరాస్త్ర శస్త్రముల్ కోరిమేమెరంగి
 తీమికోవిదేశ మీదయన్.

విశ్వామిత్రుడు స్వగిణీవృత్తం పంచచామరం.

రామ యీనన మందొక్క గాత్రసియన్ ♦ పామరాలయ్య ప్రజ
 నెల్లబాధించుచున్ ♦ కామరూపిణి దగదప కారణీయా ♦ భామాయంచు
 ను నీమాధి భావింపకా ♦ శ్యామాసుందర్య నధియించు సతీయనకన్॥

పదం॥ వాదం॥ ముగ్గురికి.

రా॥ సంతసముగలుగు యీవనాంతరంబునంఘ గలయింతి యేవా
 తి దానికింతప్రభృతి గలిగెనెంత దుర్జాతి సంగం

వి॥ మ॥ తరుంబుచుదాన్ని కాంతయనగదగను కఘూకా శతా
 టకీ యరుయింతిపాతీ ॥౧౦౨॥

ల॥ గురువర్యైశ్చ పరాజిత పిన కాంతయనగదగను కఘూకా శతా
 వ్రతమనుచు నెల్లరీ గురు కె

వి॥ తరుణియై నగు కుల కులముల నొకటి నొకటి
 రీ సురవరుని మించిరి॥౧౦౩॥

రా॥ కానరాదు రాక్షసి యీకానన బునందు మునీ కాంతయం
దుండి । తరులపొంతలందుండి । గిరిగ్రంతలందుండి ॥కా॥

వి॥ మానవేశా మానవాది మానకానవచ్చుశరము । బూనినిలు
చుండు । యికను దానిగనుచుండు । అనుజతోనుగలశుండు ॥మా॥

ల॥ ధరణికొత్తాపల్లిలోశ్రీ వామలామై కరములందు । శరమునిలి
పీతిం । గుణారవముసలిపీతిం । యరసుధీరనిలిపీతిం ॥ ధరణి ।

తాటకిరావటం—పదం—వాదం—ఏకతాళం.

తా॥ ఘోరారణ్యమునందుచరించెటి మీరెవ్వకుపరాధమా । ధా
రుణిలోనరవీరులనెప్పుడు కోరిభుజించెద నరాధమా ॥ఘో॥

పంచచాతుర వృత్తం.

రా॥ కరంబునక శరంబుబూని కాననంబులోపలక । చరించుచున్న రఘు
మలాభి చంద్రుడక నిశాచరి । తా॥ వోరీదుర్మద భూరిమాయచె ధారుణీ
వణకగజేసెదరా । చేరితివింకెటు బారగవచ్చు శూరతనిన్నటువేసెదరా॥

వృత్తం॥ రా॥ దురంబులోన నిన్నుదృంతు దుర్లదాంధపాతకే ।

యురంబుదుర్భరంబు కని కరంబులేకతాటకీ । దు ।

తా॥ ధారుణికొత్తాకల్లిశా నిన్నేరకయుంటిని దరహాసా ।

కారుణి కోత్తను కరుణి చుము నా నేరములెన్నక లక్ష్మీశా॥

తా॥ గీ రామధనదగ్గరనాన గాక్షసత్వ । మొడిలితొలియాపు
గాంచితి మోదములర । పరివేదిన నోహంబు ససిడియైం । విధము ముని
శాపముదగునె విమలమైతి

తాటకి—పదం—పక.

రామజలధర శ్యామలా మనమోలలాకర భాస్వరా । ధీమసద్గుణధా
మమానివర ప్రియాసన్నత మూర్ధ్వగా ॥ గా॥ ఈశచిద్వీలాస పార్వతీశ విను
నవిదేహా ! శ్రీశభాంతీశజంకా శ్రీకరాంచితకూషణా ॥ రా॥ హీరమణి
మయ హీరవర కేయూరం నవీతాంబుజం । సారయుత గంభీరమంజరనికృణ
దంబరా ॥ రా॥ నీలకుంతలజాల పట్టుద ఫాలపద్మవిలోలకా । పాలితా
ఖల భక్తజనసంపాలికా వనమాలికా ॥ గా॥ ధరయనంతునికొత్తకల్లిథా
మదశరధనందనా । స్థితరంబగు వరములొసగు శ్రీరామభక్తసుచందనా॥

రా॥ వ॥ మానినీమణి యీకాననంబు నొదిలి పూర్వ స్థానంబున
కేగుము.

తా॥ మానవాధీశ రఘుకులేశ నేనమస్కరించి నేగెద.

వి॥ ఎ అఘవిదూర రఘునర అమోఘులైన మీశరంబుననరాం
తకి పాతకి తాటకి వధి ప బడెను సర్వజనానంద బయ్యె నరవర
వి॥ చ॥ జలధరవణి యీవనము జగతు లతాఫలపుష్పపూణమ్మై
సలిలితమైన పక్షిసమదాయ సరావళ రాగభూమమై
కలుగుచు నున్న నత ఘనకర్కసి రక్కసి మానవాదియై
యలరెడు దానిదృంచితివి యీజగమందున ఖ్యాతిగాంచితి ।
రా॥ వ॥ తపాధిరా మూక్తపాధికంబున జగదపకాణిమూనినియగు తాటకి
వధింపంబడెను. మీసాదంబులకేము నమస్కరించెదము.

పదం॥ వాదము॥ ఆటతాళం.

వి గాంతురమ్మి రాఘవనిటు వీక్షింతులెమ్మి -ప- సంతతము
స్వాధ్యాయజపతప శాంతుల వేదాంతయతుల ॥ గా॥ అ॥

గా. యంతామోదం గంటినిపరబ్రహ్మవాదం .ప- మంతనము వే
దాంతముల విశ్రాంతిలక : తిదాంతం : ౯॥యం॥౨॥

వి. గంగాయమునా సంగమమిదూ రంగీతమనా .ప- మంగళా
కరమైన యతిరాట్టుంగవుల నిస్సంగతపములు॥౯॥ 3॥

ల॥ శృంగార బూగంగాయమనా సంగమంబూ పు రింగు రింగు
తరింగకీకరమంగనంగొన హాయిగల్గుశ్చ॥౪॥

వి॥ భరణమాశ్రం బనగనబ గు పరిమోదాశ్చి స్థితరంబగుకొ
త్తకలి శ్రీనివాసా స్థిపాతిభాశ గా తుంగి॥

వి॥ ము లక్ష్మీద్ధాశోమమాగిరి వృద్ధమాపనాద్యాంబులక గాంచితే
మదిమాహించు మదాశ్రయంబిది మదియ్యాయాగసన్ధానమా ౯
గదియంబోనమురమ్మ రాఘవమదా కాంక్షంబుచేకూరిగక॥
విదితంబానవన బాసర్చెదమ కి రో త్రసంబిక్షించుమీ॥

కదం. వాదం॥ ఏకతాళం.

వి॥ మానంబిదిమొదలూ రాఘవా సవనంబిది మొదలూ .ప. మా
నులాతో నెమానససుందున ఘననియమముబూని ఇతరముమానీ ॥ఘన॥౧॥

రా॥ పూన పీఠతి మిపుడూ మానీశానూనడి వెతలిపుడూ .ప-
మానకశరమున బూనితిమిది యనుమానముయింతైన లేదుసుంతైనయ॥

వి॥ జెందాకుభయమి తా లక్ష్మణా నొండుమూనయమంతా పు-
బ్బదారకా రిపూలంబూరిని శిరబృందామలాచేద్యంపూ బేఖింపూ॥శర॥౪॥

ల॥ సందేహ మేమిమీకూ లేదుకరాకూ ప యందరో క్రతు
హామాలందాని క్షణమ చునావధియింతూ మోదింతూ॥క్షణ॥౪॥

వి॥ మరువాకుశ్రీ గానూ మనుజులలామా .ప- ధరణిశ్రీకౌత్తాపల్లి
భామాభ్యైరమును వరిపాలనాజేయూ విహతులనేయూ ॥వరిపాల॥గి॥

వి॥ ప॥ మానంబు పూనియుంటిని దానవులమానక కనుగొను చు శుము
మానవాధీశా.

మాగీచ సుభానామ రావటం పదం ఏకతాళం.

మా॥ రక్కసులు దారుండి సూనిమక్కాడగూణములెండి ప-
మిక్కిలితపమున మెరియూచనవంబు గగ్గూర్చు - కొనిరించు గాథినందను
గూడా॥రక్క॥౧॥

సు॥ మాంసరక్తంబుల దెండి మానీమార్తాంధ్రవై జల్లితండి - ప-
మాంసవాహనాను లడ్డబువచ్చినా హింపించి మీరలు సంశయించక
రండి॥మాంస॥౨॥

మా॥ కారాంధకారంబుగప్పి దువ్వచార బుమనలోన నొప్పి - ప-
ధారుణివడికించి దశవదనుమెప్పించి ఘోరయుద్ధంబున శూరులమెప్పించి
॥రక్క॥సూ॥౩॥

సు॥ ధండికొత్తపల్లి వానూనే మరువాకద్యూతూ రమేను - ప-
బిరబిర బోదాముసరగూరారండి ధయించు కేశికాధ్వరము భేదింపా-
ము ॥మాంసరక్త॥౪॥

సు॥ కం॥ రాగాశ్చబర దంబర రాచారక్కసులనేక రావణసచివా॥

మా॥ కం॥ రాంసుభాహు దుర్మద రాచాయతివతి వ్రోశంబు రయమున
జేరచక్క॥

రాముడు పంచవామరం.

వేగరక్త మాంసయజ్ఞ వేదికందొజల్లగ్గ * యోగిపురిపుడువహన
యోగముండిహుచ్చుగ్గ *

ల॥ బాగుగాని రావొడల్ల బాణమందుకొని యు సరి * రాగపద్మ
కత్తిసోరి రక్తినుంబు దోపగ్గ॥

పదం॥ వాదం॥ ఆదిత్యం.

రా॥ యామీసీచదులదగో లక్ష్మణగను . ప తాపసులతిసంగా
భీమునుత్రామ వైకులస్తోమం ను యా॥౧॥

ల॥ మొద మొదవగ వెలి సమ దయల మనుదయణచేదమని పదరు
చున్న యామీసీచదులదుగో రాఘవాగమా యా॥౨॥

రా॥ బెబ్బలి సరితామబ్బి భువిబహు నుబ్బుగప్పియును బొబ్బ
లాగ్ని యా॥౩॥

ల॥ గగంమందు బల్ ఖగమలగతితా మెగసి నగంబుల పగి
లించెటి యా॥౪॥

రా॥ ఘనభీసురము సమమున దనుజులు క్షణక్షణమున బాణము
లను గురిసెటి యా॥౫॥

ల ధరణికొత్తపల్లి ధామదనుజులను మగువక దృంచుమి మారు
తామ్రమున యా॥౬॥

మారీచ సుబాహుల వాదం॥

సు॥ యెల్లుర్కామారీచ యెగమున్నదటా రోరి కల్లుబానాలందు
మాంస ఖండారక్తములగొని యెల్లు॥౧॥

మా॥ మెల్లమెల్లన బోదాము కల్లుసారాదాగుదాము తల్లిశాంభవి
శల్లి పుల్లిగడ్డలబోన లిచ్చి మెల్ల॥౨॥

సు॥ వద్దురా శ్రీరాముడొచ్చి యున్నాడటరోరి శిద్ధపాశామంతు
మానివద్ద యేగెముద్దరింపా ॥వద॥౩॥

మా॥ వాడోడ వీడోడు వచ్చినా రాముడోడు యిడాడోడున్నా
దానిదోడూ మాటలాడకురా ॥వాడో ౪॥

సూ॥ యందుకూ దుంకులాటముందు నుందునెగ గాబోతు | సంది
యంబులేదు కొత్తాపల్లి సామిగలకుకాని ! యుందుకూ॥

సూ॥ వొరెమామా సిద్ధాపాశము నేరితిమింకేమి సేతంరా॥

మా॥ మామా కాయనికొండగట్ట కాంకోరులాట గడ్డాలపోతేం టాచ్చి
ద్రాంట కూయకురా కూయకురా ! మామ॥

సూ॥ మామా మాగీచ గడ్డాలగుడ్డెలుగు లడ్డలాబోతు నెయ్యి తెడ్డలతో
నొడ్డెరు నొడ్డెరు అంట్రాహహహ

మా॥ వొరెనుబాకుమామా సీతల్లియాలినుక రాసపిల్లొండ్రొంట రాముం
డంట లస్సొండ్రొంట అగొగొగొగొగొ సూడుండ్రొ సూడుండ్రొ

సూ॥ అబ్బబ్బా కారుమబ్బల యబ్బడంచయబ్బయలమై మబ్బకాయా
సూడుండ్రొ సూడుండ్రొ.

మా॥ మామా యెల్లెల్లి గామల్లెల్లైమెల్లెల్లు రారో రారో రారో రాం
డ్రో రాండ్రొ రాండ్రొ.

రా॥ గీ॥ అదుగొలక్కురా రాక్షస రాడ్పటంబు | మహివదంకెను
మానియాగంబు నెటుల | ల॥ రక్షణమునేయ దీక్షవహించినటుల | విల్లు
నెక్కిడి దుష్కృతంబెల్లనడుచు॥

పదం. — వాదం.

రా॥ విల్లునెక్కిడి యుక్కడంచెదా | కల్లురక్కసు బుల్లలల్లాల్లా
డగజేయుచు ॥విల్లు॥

ల॥ అల్లుదుగొరఘువల్లభదనుజలు | యల్లుయతీశ్వర హృదయము
రెల్లెచు పెకలించెదరూ ॥అల్లు॥

మా॥ కల్లురక్తమాంసమూల కొల్లాలుగదెచ్చిమాని వల్లభానిపై
ని జల్లారెల్లాదనజలందరుకో॥

విల్లునెక్కుడించకుండి భల్లమూలగూర్చి గూర్చి వికసిల్లుమానివల్ల
భానితుల్లడంచ వేగముకో ॥వి॥

రా॥ యిదుగిడుగొమడ దనుజలనృంచితి॥ పదమహానము దయ
ములనెదనిది ॥యిదు॥

అది అది గాత్రముల దను గూలిరి । సదయుక కోత్తాపలి స్వా
మీ శ్రీహరి అది

—* మా బ లు. *

అదిత్తాప స్వాహా సోమాయస్వాహా మంగళాయస్వాహా బుధా
యస్వాహా శక్తాయస్వాహా శక్తాయస్వాహా మందాయస్వాహా యిలా
యస్వాహా అలయస్వాహా మలగైవా నీకువాకు చెరిసగాయస్వాహా॥

రా. వ. గాత్రముల న మీయాగలు పరిసమాప్తించినదా మీ ని
యమము చాలి చ మనుపరిపాలించుడిస్వామి.

వి. కందా॥ నరపాదపత్రామి॥ రిగువురు దనుజులనుదునిటు యెంశలసితి
రొ॥ నమదయాపరులా॥ పరిరంభణ మియ్యరయ్యా॥ప॥
బాలాక్షలా॥ మేలగుమీకూ పాపాక్షలా॥ప॥ మరుచి
రాకోళ్ళస్తున్నదగు సుందరీలాభాస్తునిత్యము॥ పరమనంపనలస్తు
సాంప్రజ్యమస్తు పావనమస్తుఅస్తు॥బాలా॥

రా. కందా॥ గురుపరమీచరణములను॥ యురముననిలిపినను దనుజులెంత
టివా॥ హరిహరహిరణ్యగర్భులు॥ నరుడెంచిన దృంతు
మయ్యా నళినదళాక్షా॥ శూరులైన నతజనరక్షా॥ప॥ ధరణి
లో నరులెంత దండిదానదాక్షిణ్యము లుండిన పరమ పావన
మైనసర్గును చరణతీర్థా సేవలేక॥నళినదళాక్షా॥

వి. ప॥ ఆహాసంతనం బాయె రఘుకాంతా నాస్వాంతంబున యొక
యుదంతంబు చింతించితి వినుము.

కుదం—వాదం.

వి. కుదుకుమీ యువా॥ప॥ ముదమునజనకుని సదనంబునయా
ముదనహరుని విల్లదిగనుగొన॥ప॥

రా. కుదమొ దెగురువరామది॥ సదయాహ్మగయ మీపదముల
నెదనిడి మదనహరుని విల్లదిగనుగొన॥ము॥

వి. మల్లాభువల్లభులే జగమెల్లా॥ప॥ విల్లండియుటు భల్ల
నూర్చగ నొల్లతేమ పీతివల్లభులెవ్వరు॥య॥

ల॥ పుల్లాయుదూనను నిశ్శిల్పమననంచును । ప॥ యల్లయతీశ్వర వల్లభసీపద పల్లవముల రంజిల్లనమ్మతి ॥పు॥

వి॥ యిగువూరురాఘవా మీరిరువూరు రాఘవా ॥ప॥ ధరణికోత్త పలి దామాదగులై సరగున జనకుని పురికరుగుకువొడిరువూ॥

రా॥ వ॥ దేవా మాహానుభావా యీవనంబు మనంబునకు ఘనంబగు వింతలాయ గురువర॥

రా॥ చ॥ తరులతకుంజపు జముల తద్దము వేడ్క వహి చియూవగాం

తరిమున జాతున తరుల దారిగనుగొన రాచుజూడగల్గ
లక్ష్మీ॥ గురువరయేమి కారణము కుంతి మైకుజ గగ్గివాసమై

నిరయస్వరూపమానుల నుద్బిదెల్పుడి మానిసత్తమా॥

వి॥ వ॥ రఘుకులాభోదిచంద్ర రాఘవేంద్ర సద్గుణసాంద్ర శ్రీరామచంద్ర యీవనరామణీయ్య కవిహీనంబు దెల్పెదవినుడు, మనుజేంద్రా॥

వి॥ సీ॥ పూర్వంబుగౌతమ పుణ్యదేవీశుడు ♦ సహాయుతుడై తపము సల్పుచుండ । సంయమిశ్వరుభార్య సాక్షీలలామణి మది నెంచకెంద్రండు మరులునొంది । వొకనాడు మునియంశకలంక మాంబును ♦ కేగింసురనాథుడేగుడెంచి । కామాంధుడైయతి కాంతిలోభోగించ తెలిసి బడధారియూ దేవపతిని । గీ॥ దేహయంతట యోనులై తేజముడుగు । ననుచుశపియించి నారీలలామజూచి । నీవుసామాన్యమై యందు నిలుపుమనుచు । శాపముసగెను మానిబల్ కోడలు॥

వి॥ క॥ ఆమాసీశ్వరుడంతట । ప్రేమామృతధారలొలుక ప్రేయసిగని శ్రీ !

ములకదరజమునయో భామాశాపముకొదిలి చావ

వి॥ గీ॥ అన్యపురుషులగూడిన నతివలకును । అన్యకా తాపాద్దియధములకును । పర్యవృత్తిబులొ గూడు సమలకై । దియె యెల్ల నిదరణనాబూ ॥

వి॥ వ॥ రాఘవా యీవనంబు నీమనంబున గౌతమాశ్రమాబలి యెరుంగుము॥

రా॥ వ॥ అరుజా యీవనకుంజపుంజంబులు నామనోరంజకంబు

అమృతగదా చూచితివా!

కదం — చాదం.

రా॥ కనుగొంటివా సౌమిత్రి! | గహనాబుతీరుధాత్రి | మనమందు
గంటిమైత్రి! | మహిలేనుయ్యావిదిత్రి || కను॥

ల॥ వనమెన్నతరమదేవ వసియించవిదా జీవా | ఘనవక్షిన్మృగవి
రావా గనగాదుమహానుభావా | వన॥

అహావిరులతావి | ఆనందములకుదీవి | మోహనురాగభావి | స్నే
హారుభావరీవి || కను॥

ల॥ సహకారతరులగుంపూ | అహం దౌతీసాంపూ | దేహాబు
పులకరింపూ | వోహోవనంబుపెంపూ వన॥

రా॥ తాలవటామాలహిం తాలకుటరశాల | నీలనింబవకుళదానిం
బ కుందముకుళ || కను॥

ల॥ బదరీవనసాయం | భల్లాతమాతులుగ | అదుగొగను లవంగ |
యాహ్లాతమధుచారింగ || వన॥

రా॥ ధరకొత్తల్లి శ్రీశు | దయగల్గవీతనను | సరసానశ్రీనివా
సు | సర్వస్థిముల జేను || కనుగొంటి ||

వి॥ క॥ కాపునరాఘవనీపద | జీవనజముసోకనిమ్ము జితశిఖిలుఖయుగ |

పావనమైసారూప్యము | నీవలనను జెందువేగ నింపెసలారగ |

రా॥ క॥ శ్రీరామనామధేయడ | సారసముఖ నీమధర్త శాశమనాదలగ
అహా | కోరితిదేవరనీపద | సారసముల పూజనల్ప సమయంబయియగ ||

అహల్యాదేవిరాకడా.

అ॥ వ॥ అమోహానందధరితరాఘవా రంజితంబగు మీపాదకంజ
యుగ్మంబును మిన్నవోరంజకంబుగ పూజింతును దేవాదిదేవా.

అ॥ గీ॥ రామశ్రీరామ రఘురామ రామరామ | సామరాలనుమీ
పాద కంజంబు | భూమరిజనేలు పునపూర్వశాపమొడలి | కౌమనై మి
మ్ము గంటినాభాగ్లాగరిమా.

ఆట—పదం.

రామంతమానిభిశ్చామ రాక్షసాధిపానిచయోధీనం || రా || వంజే
హమజశినస్త్రోతం నురబృందామహావహానిసాతం || గా || నావలీనుకళాతి
తం వేదవేదాంతనిర్దుహోపేతం || రా || సాకాగ్ ఒంకారవీజం నిరాకారా
నిరంజన తేజం || రా || హీరామణీమయహారం సుకుమారం సుజనసుహారం
|| రా || యీశంసర్వేశచిద్విలాసం శరమేశం పాపొఘశరనాశం || రా || ధర
కొత్తనల్లిపూరివాసం | నాగజనసురమనోల్లాసం || గ ||

ఆనా || గీ || ఆదిచక్ర్యాంతసూక్ష్మమై యనతరించి | దుష్టజన శీత్రణ
ము శిష్టరక్షణంబు | పొరకు శ్రీరామరూపమై గోసలేంద్ర | గర్భయందన
నుదయంబు గాంచితిందూ ||

ఆ || గీ || జన్మకిర్మణు లేనట్టిదేవనీవు | జన్మమొందుట మాదృశ
జనులనేల | గాదెరామానుజునిగూడి గాధిపతుని | తోటి నరుడెంచుటిది
నాడు నొలిపలంబూ ||

—♦ ప దం. ♦—

శ్రీరామం రఘురామం | చిన్మయరూప శ్రీఘనశ్యామం || శ్రీ ||
కాంత్యాతీతం కరుణోపేతం | కలుషదూభతం కమలజనేత్రం || శ్రీ || అంబు
ధిశయనం అంబుజనయనం | అంబాధిపమనసాంబుజ చరణం || శ్రీ || జగ
దాధారం నిగమానరం | జన్మాంతస్థితిజగదనుపాలం || శ్రీ || దానవహంతం
మానవశాంతం | దానదయాదాక్షిణ్యగుణాంతం || శ్రీ || సర్వాకారం సర్వా
భారం | సర్వేశ్వర సానందాకారం || శ్రీ || అండలిశయనం పరితభజనం |
అండజవాహన అఘనిహారణం || శ్రీ || ధరళరిపాలం దైవోన్ముఖం | వర
నూతన పురివాసనుపాలం || శ్రీ ||

పంచచామరం

నీవే భూమిరావవాయు నీవేవహ్నివ్యోమమ ౧ ♦ నీవే సర్వకాల
దిక్కు నిర్మల బ్రి సఘమల్ ♦ నీవేకర్తభోక్తవయ్యి నీవేసాక్షి హాకముఖ
నీవేసర్వమంతజూడ నీరజాప్రవాళజా ||

మత్త కోకిలా.

నిన్నుగానగలేదుదేవా నీరజోద్భవాదుఃఖః ♦ సన్నుతించగ నెంత
దానను సన్నునిపరిపాలనా ♦ నన్నుగాచుటకై సహోహర నామ రూపము
లొందియః ♦ పన్నగేంద్రశాయమత్ఫల దాయవైకరణి చిత్రే॥

ప॥ అమూల్యాభరణమూల్యా అమూల్యా సీమధురాలాహంబులు శృతికలాప
రూపంబులై య సంబాంబుధి నోలలాడె మన్మనంబూ.

రా॥ శా॥ వోరామా మణి సర్వలోకములలో నొక్కరునీవ్యాప్తియుఁ
సీరేజాక్షిరొ నీకర్తిగలసియుఁ నింపొందసా భాగ్యముల్॥
జ్ఞేఃసాఖ్యము జె దుమాభువినియాచంద్రార్కతారామః
నారీరత్నమ సర్వలోకముల నీనామంబు పాపఘ్నమా॥

రా॥ ప॥ యింటిలలామ హినువంత ప్రాంతంబున నున్న నీకాంతుని చీర
బొమ్మ.

ఆ॥ ప॥ భూకాంతా హినువంతంబున నున్న మత్కాంత సన్నిధికేగిద.

రా॥ గీ॥ సరిదుపవనముఁ జే భూ॥ భరితంబై కుంజపూజ భవ్యల కాచల్॥
గురువర గాంచితి యీవన ॥ గిరికందరముల నుతింప గీష్మతి
తరమా॥

కదం॥ వాదం॥

వి॥ గంటివా శ్రీరామా వనచరగుంపు గంటివారఘరామా.ప.
గంటివాగజసింహ శరభోత్కంఠ నాదవికుంఠితంబై జటలై శైరగంటియ
న్నులు మింటనేగుచున్నవారల ॥గంటివా॥౧॥

రా॥ గంటిరీమాసీశా వనచరబాబ్బల్ విటిరీమాసీశా .ప.
మింటనంటిన గిరిగుహంతర తుంటిని కేళినుర వాల్గింటులను భోధించి
గీతాజటస్వరముల దెలుపువారల ॥గంటి॥౨॥

వి॥ తాలసాలరసాల కదలీ మాలతీ మందారమధుకవిశాల భూరు
హఘాయలా నవలీల డోలిక లూగుగిరిశల ॥గంటి॥౩॥

ల॥ భూతసరళా మ్లాపిచ భల్లాతబదరీ పనసరసముల ప్రీతిగను
పానంబానర్పుచు పికశుకాన్మృత మధురస్వరముల ॥గంటి॥౪॥

వి॥ నదినదంబుల ప్రలినతలనల చూదితమానస హృదయులై ము
నిసమోదయంబులు జపహింసలు సదయులై మోదమోదన జేయగ॥గంటి॥౫॥

రా॥ మల్లెమొల్లెలు బాజినాపెగ తెల్లని విరిజ జీకే కి పుల్లహల్లిక
పుష్పముల శ్రీవల్లభుని పూజంపగనునే గంటి॥౬॥

ల॥ భతయనంతుని కొత్తనల్లి ధాముని చరణాంబుజాంబుల మహవ
కనా యురమందనిల్పిన మానిసత్తను సతిసుతాదుల ॥గంటి॥౭॥

వి॥ గీ॥ అడగొ దృగ్గోచరంబాయ విధులపురమా । కమలమిస్మం
డు సపరదిక్పాంతాను । రాగనెయుక్తుడైన భూభాగమెల్ల । రక్తిమం
బయ్యితోచె రాజీవనయనా॥

వి॥ మ॥ తమసంబంధయుగప్పె జక్కువలు దైన్యబొందె నక్షత్రాంశ
విమలాభాయవిహంగ గావములు వీతెంచెగదిగంతుంబులగ
కుముదంబుల్ విడిచిచె మారుతము కుంజాగ్రంబులంనుండియుగ
రమణీయై తోచెకామకులకుగ రాజీవపత్రేక్షా॥

వి॥ వ॥ రాఘవా మీరిరువురు ప్రిదోషపూజలొనరించి యంపుగ
ల విరులతా జొంకంబుల పాన్పొనరింప వలయు యానిశీభము విశదము
వరకు గడిపి సకాంతంబున కాల్యంబుల నెరచేర్చి జనక సభానదనంబున
జేగుదము.

రా॥ వ॥ దేవామీభావానుసారంబుగ నొసరి చెదము మహానుభావా

రా॥ వ॥ అనుజా మనమిగువురము మునివరుచరణంబుల మనమున
నిలిపి వనకుంజపుంజరంజితలతా కుసుమగుల్మంబుల సంతరించి పాన్పొనరిం
పవలయు నీవేగుప్రాగ్భాగంబున నేనేగెద పశ్యమభాగంబునకు,

—♦ జనకచక్రవర్తి నేమం రావటం. ♦—

శా॥ శ్రీకాంతాకుచ కుంకుమారుణల సచ్చీపాద పంకేరువసు
పాకారిప్రముఖామరాధికశివ బ్రహ్మాది సంసేప్త్యుక్
వ్యాకోచాంబుజ దృగ్విమోహిత జగద్వాపరలీలాయిత
సాకారాచ్యుత సర్వనామధగు సర్వేశ్వమర్ది డల్పేద॥

తె ర లా ప ద ం.

జనకాధిపాచ్యవర్తిని । వైరిజననాయకా సమవర్తిని । ఘనదాన
ప్రపణానువర్తిని సూనుశరసమ నుందారమూర్తిని ॥జ॥ ఛండ విక్రమజయ
శాలిని మార్తాండసమప్రభాపాలిని । మండలేంద్రపరిపాలిని మదినిండాగొల
చెద వననూలిని ॥జ॥ హీరమణిమయ హరిని వేదచారాసుకీ చారాకారిని
దూరీకృతాదుర్విచారిని వేదసారమోదిత మనోహరిని ॥జ॥ ధరకొత్తాకలి
శ్రీవాసుని నాయురమండుదల్తుర మేశుని । సురుచిరవినత ప్రభాసుని ధారా
ధరనిభాత్ర సంస్తోత్రుని ॥ జనకా ॥

రా॥ వ॥ సలివోత్తసమ ఆస్తానంబునహితపురోహితామాత్యబంధుయు
తంబై బద్ధోత్తమభులగు విద్వజ్జన జేగయ్యమానంబై యుండునామంత్రీ.

తెరిపటన పదం.

భూపకుల తిలకా । సుజనకా ॥ప॥ శ్రీశ్రీమత సంతాపకమరుచిర
కావునుపాంతక కరుణసాగరుడ ॥ భూ ॥ పాలితజనవరుడా ! భూవరుడా !
॥ప॥ మేలమిగలభూపాబులలోనే శిలసాయుతా శీఘ్రమునహితుడా ॥ సూ ॥
దీనసోషణుడా । ధిమణుడా ॥ప॥ దానదయానాక్ష్యాన్యకరుడను గానవాం
తకుని మాంశకొలచెటి ॥భూ॥ వాసనసన్నిభుడా । సుప్రభుడా ॥ప॥ భాసు
రకొత్తపల్లిశూడగుత్తరిని వాసునిదాసుడ బాసమూనుడను ॥భూ॥

మం॥ గీ॥ రాజమూర్తాండకోటి విభ్రాజమాన । యూజగంబునమీ
రెట్టి రాజులొక్క ! పూజనీయ్యులచందంబు పోల్ పెసంగ । రాజకుల
సంభవులోదిన రాజకులనో.

రా॥ వ॥ సఖాచంద్రవన్ముఖా ఆస్మగుదంతాంతంబువినగోరితిరా దె
త్పడవినుము.

రా॥ సీ॥ దేశవిశాలాంధ్ర దేశదుగ్గులందు ♦ మేలైనసిరిగల్లుమెది
కునకును । వరుణదిగ్గుఖతలక కరణియై బరగును ♦ పరమ సంతను కొత్త
పల్లియందు రాజిల్లు దన్నమరాజు వంశాంబుధి చంద్రుణిసరి రామచంద్ర
రావు కాయురైశ్వర్యంబు లభివృద్ధి నొందించి పాలింతునె మిథిల పట్టణం
బు వికృమోన్నతుడగు జనకచక్రవర్తి యనగ ప్రఖ్యాతి గాంచితి యధిక
ముగను వాగ్విభూషణు వటపురి వంశజాంతు రామసహజాఖ్యు కృతిషీతిని
రాజిలంగరా

ప ద ం

సభజేయు మామంత్రీపర ॥ప॥ కథవప్రభవాదులు మద్విభవప్రభ
సుతీయింపగ ॥సభ॥ శాంతులూ వేదాంతులు భూకాంతులు హితమతులై
సురకాంతుని శ్రీమంతాంబున ॥సభ॥ సకలంబగుశాస్త్రంబుల ప్రకర ప్రక
టిత హరిగుణ నికరముబోధించగనిక ॥స॥ సురుచిరమగు గానంబును । తరు
ణులు పరిపరివిధములభరతం బరమగుసల్పగ ॥ సభ ॥ శ్రీకొత్తాపల్లిశుడు ।
ప్రాకటసంపద లిచ్చియు సాకల్యంబుగ బోవగ ॥ స॥

మం॥ వ॥ విభో జనక రాజప్రసో మీఆజ్ఞాను సారంబుగ సభాసద

నంబు పరిపూర్ణముగా యున్నది యీరత్న స్థగితసి హాసనం బలంకరిం
పుడుదేవ

రా॥ వ॥ మంత్రినామ తనంబు నుగంతబైన స్థింతాకాంతబై యు
న్నది తద్వృత్తా త బాలకింపుము.

రా॥ ప॥ అలనాడునె నొక్కయధ్వరంబును జేయ సమకట్టి భూసు
రసంఘములతో భూపరామేశ్వంబు బుధుజనులు జేయంగ లాంగల పద్ధతి
లక్ష్మీకళల నొక బాలికయు దోచె నొప్పు నాచిన్ని బాలిక పుత్రికాభా
వమునను పాలించుచుండగా బాలచంచుణి మాడ్కి నభివృద్ధి నొందెనా
నాటనుండి మద్భూహంబునన్న మా హేశ్వరంబు ధనువుచెబట్టి శరమందు
తగనుగూర్పు నట్టిరాజోత్తమసుకును నబ్జయుని కన్యకాదాన మొనరింప
గలిగెమంత్రీ.

పదం॥ వాదం॥

రా॥ విరాజిల్లుపిపూ రాజులన గానరమ్మిపూ ॥ ప పరాకుసేయక
దరాధిపతులను ॥ విరా॥ ౧॥

మం॥ ధోరాపరాకెమీ రాజులు పగానరాకేమీ ధరామండలీశ్వ
రా నీకమిటి॥ ధోరా॥ ౨॥

రా॥ శరాసనంబి దు హరునిది దురాసదంపదు శరంబు గూర్పగ
ధోరల్గల్గినను ॥ శరాసనంబిగు ౩॥

మం॥ సురాధి పతిబోలూ రాజులు ధరాస్థలిని నేను పరాయుధులు
సాంపరాయశూరులు ॥ సురాధి॥ ౪॥

రా॥ హరిహరులుగాక యాధను కరాగ్రమున సోక ధువావహము
భేదయాలకైనను ॥ హరిహరులు॥ ౫॥

మం॥ మ శగామినికై యతిసంబు న మనపురికై వీరాధిపులుమ
న పురికేతెంచిరి మరా॥ ౬॥

రా॥ ధరాస్థ త్తక్లల్లి యీశుడు సరాకల్పవల్లి స్థిరాసిరులు నేను
క నొసగును ॥ ధరా॥ ౭॥

మం॥ సీ! బంగళకొంకణ పాంచాలరాజులు † బబరసింధు నేపాళపతులు

మూసన ను కణ న శ్వాసధి పతులును * మహారాష్ట్ర సాగ్రాష్ట్ర
 మూసధునును పాంధ్య చోళ గుడిడి పాసనమూహంబును సింధు
 యుగంధరాధాని పతులు * కుసుపులుద కళింగ కుంత లేశ్వరు
 లును * ముఖ్యులకాదూళ మహిపులింత గీ॥ హితపురోహిత స
 తిసుతసహితులగుదు ట్టితి పతులంగ బలసచాన్వతినిగలిగి అతులి
 తానంద వైభవోత్తులు గలిగి! వచ్చిచే వీటికిని వియచ్చరులు
 పొగడ!

పీతావేషం రావటం॥

౪॥ శ్రీకామినీ మనోహర! పాకారిప్రమఖదివ్య పస్త్రుతచరితా! లోకాధీ
 నాధయశ్వర కాకోదర తల్పవికచ కంబదళాత్మ!

తరణో పదం॥

హరిస్మరణం దురితహరణం శరమపావనం భక్తజీవనం ॥హ॥౧॥
 మనోభూషణం మహివిశేషణం జనాతోషణం జన్మహోషణం ॥హ॥౨॥ తే
 దోద్ధారణం సాధుకారణం బాధవారణం భవనిహారణం ॥హ॥౩॥ కొత్త
 ల్లినినాన శ్రీనివాసు చిత్రజానతాంగ శ్రీమత్యూతం హరిస్మరణం॥౪॥
 వ యింతిలకామ సజామంటపాలంకారులగు పండితులు రాజాధి జనా
 రాజశేషులగు భూవిభోత్తమ బాధితాధిపతిగా శిష్యు
 స్సులు అగ్రజగ్గ సేవానుకూలులగు తూ మును కలసి
 దూకులచే సభాపరిపూర్ణంబై యుండునావిళి నెతెనటంబుగావించు
 ద నచ్చల్లీ.

తెరవెల్లు పదం॥

కొమ్మమేల్ బంగారుబొమ్మను కన్నవిలుకానీ దానీ తప్పియింటి
గరితను కనుదమ్మలనువానీ పూనీ ॥కొమ్మ॥౨॥ మించులను మరుపించు
మేళాహోతాంచగా గేకు మీరు కాంచనా సరిగంచు దువ్వలు వంచలను
తీరూ మీరూ ॥కొమ్మ॥౩॥ నీలకుంతల జాలములు ముఖపాలనమున నొ
రయూ మెరయూ బాలికలు కెంగేలి నలసుంటిల సనీవీవా వాహ ॥కొ॥౩॥
పునుగుజన్వజి జాజిమల్లె పూలనెత్తావి మోవి ఘనసుధారస మొల్కు చి
ల్కల పల్కులాదీవీ భావీ ॥కొ॥౪॥ ధరయనంతుని కొత్తపల్లి ధామసర్వే
శా యాశాకరుణతోవర మొసనీ బ్రోవుముకాంచనావానా భానా ॥కొ॥౫॥
చే॥ గీ॥ అమ్మమీరెవ్వరమ్మ బంగారుబొమ్మ । నమ్మతిందితి నీమ్మదుసరస
వాక్కు । అమ్మత కలితాను మోదంబు లంబుజాక్షి । హరునిరాణి
వో దివిసురవరుని సతివో ।

పదం.

మారునిసాగసగు నారినిమించిన సారసమోమునీ యందురెనక ।
కీరవాణులను మీరినచక్కని వారణయానని యందురెనక ॥మా॥ చుక్క
లదొరకన్నకన్నజనుగుముఖ చక్కదనము పెంపెక్కగనూ । చక్కెరవిత్తు
ని చొక్కపుపుత్తడి మక్కువబొమ్మనియందురెనక ॥మా॥ ఆణికదాణిను
పాలిముత్యములు వేణిభారమూ నటుయింపగనూ । రాణివాసులందరు న
నుకోకిల వాణిసీతయని యందురెనక ॥మా॥ ధారునికొత్తాపల్లిసునినేమూ
రక గొలచెటి సారసాక్షిని । వారవారగంభీరుడు జనకుని కూరిమిసుత సతీ
సాధినినే ॥మా॥

సీ॥ గీ॥ చెలియనాతండ్రి, విధిలేకుజనకడగద్య । కుసుమగంధియు
వారిల్లి కువలయాక్షి । సీతమన్నామధేయంబు భూతలంబు । నందునుద
యంబు నొందితిమందరాంగి॥

పదం.

సీ॥ కాంతాహణివినవెనాదు స్వాంతము వింతాయన వింతాయన
వింతాయన । చెయింతియంతో వాసంతికల్ కాంతినుంచె చేయంతికల్ ।

బంతులందూ మిగియులి కాంతాకాంతూల జేరా || కా || సీ || శారీరకీరాపరీ
వానిమల దూగొడల్ | మిగిల్చోలుపారితమిమిగిరి పలుమారుగను || కాం ||
చె || మందచూసి నాము మల్లెకుంద బ్బు నామొలయాగాను | జెందినేతావు
లను పొదీముడమొదాగను || కాం || సీ || చంచలనేత్రీ కాయంచలు గుమి
గుడియు మించి పంచమస్వరణుంచి ధ్వనులెచాగను || కాం || చె || ధా
గుణికొత్తానలి ధానుని ధానుని స్మృతాయెమారకనుజేసినను మారుడదె
మారెగదె || కాంతా ||

సీ || ఊ || కన్నులంద్రీగానుకన కాగిననంతుడు కంతుయుక్తుడై
చెన్నులకారె నన్నెలలో చక్కగిల్చి మరిమల్లె మొల్లెల
చె || క్రొన్నెలకాల తుంపులుల కోయిలగుంపుల మేలుపల్కుల
విన్నవి నోదమాయ విరిజాణిరొ పోదమపువ్వికోటకు

వదం వాదం.

సీ || బోటిరొ పడుమిప్పుడోటకు నేగిబల్ పాటలబాడుదమె |
బాగపైన నాటాలనాడుదమె బో ||

చె || నాటాకనవసర మేటైకప్పుగార పాటల బాడుదమా | వి
తైననాటాలనాడుదమా || నా ||

సీ || సాహంగిపూలందు సాంపైనతుమ్మెద గుంపూల రవమింపుగ్గ |
హాయనిపింపును పదిని పుగ్గ || సం ||

చె || చెంపకకల్ హార పెంపైన మకరంద తుంపురులకు బల్లుచుగ్
మలయంపు తంపారులును చల్లగ్గ || నా || ర ||

సీ || మల్లెయీ మొల్లెలు మంకెనవిరజాజి మరిజెల్ల చేమంతులూ
రంగైనవల్లవ పు బ తులూ || బా || గి ||

పుల్లబ్బకేకీ హల్లకకేకీంగి పల్లసమున గానుమీ రాయంచప
ల్లపముల పనుమీ || నా || ౬ ||

సీ || యేలాలతాజాలజోలికల దూగి చాలా వినోదితమా సరసం
పు కేలికిమోదింమా బో || ౭ ||

చె || నీలాలీచాడు మేలైనరతిగోన దేలున్న శుకశారికల్ ! కలరవ

శ్రీకృష్ణ దేవరాయలద్ర బహువిధయము

వల్లభాచార్య, హైదరాబాద్. 1.

మూలందు నగుకోరికల్ ||నా||౮||

సీ! ధరకొత్తకల్లి శ్రీనివాసా యీవనమందు మురయుచువిహరించు
నూ దోషముల కరిహర మొనరించు ||బోటిగో||

పదం! వాదం.

చె! పంచారంగుల చిలుకొ గనుయో అచయనా నటుపటవే ||

సీ! చెంచాలాక్షి నెగ సెగదె కనుపించదాయను పదుపదవే||౧||

చె! వొడిగొడిగి పదుపదవే మెల్ల బెదరగలదుగదె మదనతిరొ ||

సీ! అడుగుడుగొ నది పొదలజేరెనిక మదముననిటురా వదలముగొ || ౨||

చె! చందానమందార భూజులందూ జేరె సుందారి అందుకుగదు
కుందమురా వేనియి వనమును జేగటకీదారి || ౩||

సీ! యిటనుడుమి నెవటుచేగకు నటలాలకి సరెఅటుబొమ్మి. చె.
తటుకునకొత్తావల్లిశ్వసుకు నటుగనుపించును పోపొమ్మి ||౪||

రామచంద్రమూర్తి వనములో సీతనుగురించి వణింపుట,

రా! ఉ! యాయెలదోట యెవ్వరిదో యింపునసాంపునహింపు జూడగొ

యాయెలలోనగాన మరభీకృత సూనవితానమండరుల్.

మాయదె మల్లెమొల్లలును ముంకెనజాజి జవాజివానసల్.

శ్రీయతమై యీసాగను చిత్తమునిల్వగ జేయదెవ్వరొ!

వ. అవురారా మించులనుమించు చొచలాక్షి కనుపించి నటులాయె
యొడిచునోచంచల మనుపి చును ఆడుగుడుగొ నిజముగ నె యంచ
యానవున,

పదం.

నగలాడి సాగలాడి నగుమొగమెన్న జగిలిగిమిన్నా । తొగలేతుండి
మొగముగన్న సగసగ మొందడ బల్రైట్ । సాగనగుముతైపుతేట్ । చి
గురాకడిపపుసేట్ । దగురా నగం జడరాల నగునా ||నగ|| చిత్రారు బా
మ్మొక్కూ పుత్తడిమిసిమేల్ సుమ్మా । చిత్రజచెపూరెమ్మా తత్తరమొం
దెను చిత్తముయీచెలి బిత్తరిపెలగుయీపుల్ । దళుగొత్తు బెక్కుమేల్ చె
పల్ । ఆహచిత్తభవనిబల్ తూపుల్ । నిరిబోల్ నునదాల్ ననమేల్ ||వ||

కలికీయోయూచిచ్చి! ముగ్ధులవమ్మోయూచిచ్చి! బలుగుజల్లరుతప్పు
 గలుగుబల్ తుగాయికబుకంటి చచ్చవచ కంటులకన్నా! మిగ్గమించుకొను
 గనుగొన్నా! భగవత్! గగనగ! గగనగ! లేదా! వగ! భగవత్! పల్లి
 వాసు కరుణగలుగుశ్రీ)నాను! కవచేకయవాను! పరపరివిధముల సిగుల
 నొసగిబహు దురితనులనుబోజీసూ! నాపైమగుబొల్పి దయజేసూ!
 యీతరుణిహూయల్ గనతను! సరిగ! త్వరిగ! పరగ! నానా! వగ!

ఉ॥ యీతరుణిహూయల్ గుణగు యీతరుణిహూయల్ మిథానిహూయల్

యీతగుబొల్పిమొల్పిజగి యీదిగిహూసునయానె యీచెలి

భూతిలమందుభాతవరి పుష్పసుగంధిని శ్రవణాజగిత

భ్యాసినిగంచె నొక్కకర శశిలమొప్పగ న్నమ్మి రైయె

గీ॥ మగువమొగమును పరికర లోగలరాయు! గుండసగమొంది
 కృష్ణపద్మాంబుడగుచు! తరుణితిత్పాదనఖిల నఖకు గాంచి! సుముఖు
 డైపూణి మొందె నుద్ధాదిబండి!

పదం,

ఆహా ఆహా తరుణినినియు సు దర మెన్నగనా తరమానా! మో
 హానగాత్రి నెమ్మోమనదమా చందమా మందమానందమూ! కులరీవిమ
 భుకనులనీవి యీసుదతిమోవిచూ సుభభావి సజబోజీ మృదుపాణి ఘన
 జేణి శుకపాణి! ఆహా! నారీమణిమొయ్యారి మరుచికరారి తభుకుసుకునూరి
 హా! సారాననీశ్రీచక్ర యుగనిగ్గుదానిమ్మ గజనిమ్మా ఫలితమ్మలో ఆ
 హానతియుగతిగజపతినిగేసు నృగపతిని గెల్పుకటిపతినిహిమా! ముద్దీయ
 చెక్కుల్ అద్దపుచక్కల్ చంద్రఖండిములనుపెక్కుల్! ఆహా! భగవత్
 పలి దామోదరుని నిరుణిగామరిగరితేనా! గోరికలొనరించి సారానశా
 భాదీనారీవిబలికించునా! పరమపురుషుడీతగు శిష్యుడు! జహుశిరులనొందు
 టకు నరుడొనా! అన్నునమిన్నా! కన్నులగన్నా! క్రొన్ననవిల్తుని మెరు
 కన్నా॥ ఆహా॥

ఉ॥ యేయుగమందుగా భరిలోన ముదానకిదాన పూర్వము

యీయుగమందు మిగులను నెందిపిరించి నృజించినాడకొ

కాయజడేలి హేలి కనకాంగి విభూతి కళాతిరేకము

కేయ: నేల వాటి నడయుచు వెలందులు దీనిసాటియె

గీ: కనకమిర్రొక్కొక పంచగారనొక్కొక ఫలరసంబుల తేటయో
బరగునుభయె ! సా: పులును పెంపు షుదినింపు కెంపునొక్కొక యింపు
గమనింపు నీవికమోవిహాపూ ||

పదం.

అవురా ! యానాదికన్నాగా చూచినమదిదీ గాజేమీర యొయ్య
రజారా ! నారనారిపారుగేరుమోముతిరూ ! కథల్ గేరూ ! తీరాతీరై
చను మీరు చీమలాబిడారున్నెననూ గారుహాహా ! అ|| కలికీవన్నల
చిలుకావొలికి మారునిపూములిపై దలిమిన్నముఖిలికీ ! కళలమించిగా
వ్రొచు కలిమినతియో ! భారతీనూ ! తళిక్కుపైరానిబొమ్మ బెళుక్కు
చూపులముద్దు గులుకుమూటాల నవ్వుతములుకుహాహా ! అవు|| నారీకో
త్రవల్లి పోరీనేలినమురారీ గొలచెటి సువారినిజాయో ! గరుమేరుగుబో
టి నీటూ ! మీపక్తిదాల్తేటా ! వారీజోదరుముద్దు నారీ బోలిన మద
నారీ మించినసుకుమారీ హాహా ! అవురా.

గీ: కంజభవుడింతి కల్పించుకాలమండ ! రంజింబైన నవరత్న
రజముగూర్చి నందుసుధపింపి పదనుగ నదిమినదిమి ! కొమ్మగావించబోలు
నె తమ్మిచూలి !

క: విరిబోణిసీమజనకుని ! పురమానునామంబుదెల్పు పుణ్యండరడ !

కరణినిగుగనియెజగలొ ! బరువడి నీనామపంక్తి ఫలమెంతటిదొ !

పదం—వాదం.

రా: కలికీనీవన్వరే కలరవముందిగాను బల్కవె ! బల్కవె ! రా
చిల్కవెలహా ! సీ: నిలుకాడలేకనా కల్కరించదగునయ్య ! నియ్యెడ
నియ్యెడ ! ననునయ్యెడ అహా ! రా: నారీలరామరీనె రమానుకుంటివి
దిసారమా సారమా సువిచారమా అహా ! సీ: మారాసుందారపరనారూ
లలోపనియేమిదెప్పుడీదెప్పుడీమదినిల్పుడీహా ! రా: మారామణిగో నీనామ
మేముతెల్వగోరింపుగా ! యింపుగా మదిపెంపుగా ! అహా ! సీ: శ్యా

మాసుండానక కోమలాంగి సీతయాని యానురూ | యందురూ | జను
లందరూ అహా శ్వాః ధర కొత్తకలిశ్రీధామదలచి తల్లిదండ్రుల్లిద్ధరిక |
యిద్ధరిక దెల్పురుద్ధరిక |

పదం—వాదం.

సీ॥ సరవరోత్తమ నీవుసరసిజ భవుడో వారివో | పురహరుండవో
సురవరుండవో ప॥ పూనియిందురాను మూను నూనామాయామూనసంబు॥

రా॥ తరుణీమణి యయ్యోధ్యక్షతిగాతండిదశరథుడూ | సరసిజాక్షి
రాముడనుడూ ప॥ చానాకాశికూనితోను పూనిడావాపూలద్యంపా త॥

సీ॥ మానవాధిప మీరలిచ్చట రానుగతమేమీ ! నూనుశరవృత్తి
మానసుందర | మానావాతినన్ను మదిబూని పొగడుటానునేమి మూ॥

రా॥ కన్నేవనినుజూచి పొగడుట చిన్నతనమిటన | సన్నతాంగీ
యెవరోగీరి | యున్న వేమొకానివన్ను చిన్నాబుచ్చాకానుదెల్పు క॥

సీ॥ పురహరుకాగ్నికముచే దగబూనుపురుషునకూ | సుకుచిరం
బగు జనకునాజ్ఞచే | శూరాగ్రేహరూనాకు హీరాహరామేయాగోరిన॥
ధరణీకొత్తకలిశ్రీహరి దాతయైసీకు | స్థిరతరంబగు వరములిచ్చునె
సీతారామూడైయ్యాతారు చేతోమీదమూనానేలు తరుణి॥

యిక్కడినుంచి రాముడు విశ్వమిత్రుని సన్నిధికిఁగట,

రా॥ క॥ యలినాథపుష్పమంజరీ! లతిమృగులగు లతలుచిగుటాకులగొనిమె
మతిరమ్యమైనపాన్పును | చతురతగాంచితిపును శయనించడిక
వి॥ గీ॥ రాకోమారకు లారబల్ రాత్రిగడచి | వేకువాయను పూ
ర్వాద్రివెడలితాను | దుదయమొదెను కాల్యంబు లుచితముగను | ద్వి
నెగుడుమిథిలకు దివ్యలూ॥ !

రా॥ వ॥ దేశికావాసర కృత్యంబులు నెరవేర్చి భవన్నివాసంబున
కేతెంచితిమి మీనుందహాన భాసుర చంద్రికలోలుక నాజ్ఞయిందు.

వి॥ ప॥ యనకులోదధి చంద్రులార యిట చనుదము రండు అహ
యీపుట భేదన ఘటితసుందరంబు గాంచితిరా.

వి॥ చ॥ కవగొనుదీపురకమున రత్నమ యాంచిత సాధయాధముల్

ఘనకథమొందనిర్జరులు కాంతో నరుదెంచిగానముల్
మనముగరంగజేసి మనకేరికి దానిన వించుచున్నవా
రికతుల చుద్దలారిమది సితపువహింపు పురపరీధులకా ||

పదం—ముగ్ధురివాక్యములు.

వి యుంజోమందారమైనదిగునో యీమిధిలాపురము | సంభాస
మొందె పురసాధాగ్నము నెన్నగచు ||యం||

రా: కలరానముందె చిలుకలపలుకూల సాగసునిందు | కలహంసా
విధునరములు చెలకేగెకొలతులంగు ||కల||

ల: నేతల జలుగుతుంపురు లొలసినహాయిగల్గు ! మలయమం
దార చెందనమంద మారుతములందు ||నేల||

వి: తరుణీమణులక మము పురుషులసురతంబు అందునలసి | విరచి
తారత్న కర్ణంకములా నొరగినారదుగో ||యం||

రా: మించెనుసురనగరిని బొల్పించూరించినగరిని | అంచితాసాహ
గానా పంచమస్వరమతీరు యంతో ||

ల: షీతిలోనాగ్రతాపల్లి శ్రీనీవాసునికృపచె అతులితామైనశ్రీయ
పతియందు మోదామొందు ||యంతో||

వి: వి వరేవరిచారకా ద్వారంబున కుశికాత్మజుండగు దెంచెనని
జనకాభిపున కెరంగించు.

సు: వ ధరాతల్పేంద్ర ద్వారంబున గాధీసందగుండరుదెంచెను విన్న
వింపు మననేకుదెచ్చితి.

జ: క! జోహారుపదిశేయిలుగ ! స్వాహాపీయతుల్యతేజ సరగునజేతుక
ఆహామద్భాగ్యము మీ | శీహగతమగుటకెంత యింపెనలారెక

పదం—యద్దరివాక్యములు.

జ: మునిచందాగ్ని వేచేయునద్గుణసాందాగ్ని ! ఘన తపః కరిపూ
భవనాగమమున నామనముయెంతో ముదమొందె | యీదినమెంతో
ఫలమొందె ముని! వి! జనకాధా షేమమమర్వీవాధా | ఆనయమునుశ్రీ
పాదని కలచెడి ఘనుడివీవతిపుణ్యదావని మది నెంచా! వచ్చితినినుగా చా

జన దేవాభ్యుదయశాస్త్రము గైకొనుడిదె । కేవలంబగు బహ్మరుషి
వైసినీటూనరుదెందులమునా భావాబూ ! ధన్యతనొందూటరుదా ! జీవం
బూ ॥ముని వి భూవలనూమందునకీర్తివెలయా ! నీవునీసతిహిత సుతా
మలు భావమలరగ సుఖమలరు సుభావించా । శ్రీహరికిటాక్షించా ।
సాభావించా ॥ జన ॥ క్షీణితులను కొత్తాపల్లి యందూ ! సతతమును
నివసించు శ్రీయశస్తినిగూడిన వారని నామతి నందూ । మొక్కేదదయా
జెందూ ॥నామతి॥

స చ చామరవృత్తము యిద్దరివాక్యములు.

వి॥ జనక భూవిభోత్రమా యీజగమునందు నీసతి ॥ గనగలేమ
కర్మజ్ఞాన కాండములను దక్షుడొ ॥

జన॥ మునివరాది మూర్తిరూపముంగు రాజరుషివివై । ఘనతపం
బానర్చి బ్రహ్మ గంటివీబ్రహ్మర్షివై ॥

శబదం—ఇద్దరివాక్యములు.

జన॥ రాకొమరులు యెవరూయీ । రాజీనాయతనేతులీ ! యీ
కల్యాణులగన్న భూకాంతుడు యేకాంతుడొ ॥రా॥

వి॥ భూకాంతావిరుపున్య శ్లోకుండగు దశరథునకు । లోకోత్త
రసుందరము కొలయీకుమారులుగలిగిరి ॥భూ॥

జడదారులుమీరలు యీపుడమీపతి కొడుకులనిటు । అడవులలో
నివెంబడి బడినిటుయేమకో ॥జడ॥

వి॥ పుడమీశాధ్వరమునకైయ్యీ పుడమీ త్రములనుడెచ్చితి । ము
డియలో రక్కసులను తడబడకను దృఢచిరిపీరలు ॥పు॥

జన॥ కుసుమాస్త్రానిబోలిన యీవసుధేశ్వర సుతులిరువురు । అన
మానంబగురక్కసులనుపులద్యుంబుటదిత్రము ॥కు॥

వసుధేశ్వర గౌతముడూ సతి కొనగిన కాపము నొదలించి । వసుధ
తివిల్లపి గనుటకు వెనజనుదెంచిరి వీరలు ॥భూ॥

జన॥ ఘలియించెను నాపూర్వ భాగ్యంబును మునితండ్రు । యి
లనూతనపౌరిశుని కలకాలము స్మరియించగ ॥ ఘ ॥

పదం—ఇద్దరివాక్యములు.

వి! జనకావనీకా ఇమధరునిధను విందుదెచ్చునుమీ । కనుగొనానేతొచిరిఘనులు రామలక్ష్మణుల ఘనపరాక్రమిక్రమంబు గనుగొనమనమునుగలిగెను । ధనువిందుదెచ్చునుమీ ।

జన ఘనకాలకంఠకార్ముకము మునికాంతాదెచ్చునెదా । యినకులొద్దవులింక వచ్చిరనుచుదెచ్చి బాకుకానిమనుజులెవ్వరుదానిబూన । గనుభవి విసలేదని మునికాంతాదెచ్చునెదా ॥ఘన॥

యేలసంశయం యీబాలరామచంద్రునిపై ॥ కేల॥ ప॥ నీలమేఘపంజరదావనమాలి బోలువాడు సుష్మిచాలా మేలుగల్గు భూమిపాల । నదేలయీబాలునిపై । నింకేలసంశయం ॥ జ ।

జన॥ చాలసంతసం॥ మునిపాలగల్గెనామసంబు చాలసంతసం మేలుకొత్తపల్లి శ్రీరమేశుకృపకుజెంది చాలా బాలాచంద్రుని ధనావీబాలులకును నవలీలజూపెదను । ఘనకాల ।

రాజ ప్రధానివాక్యములు.

రా॥ పోమ్ముమంత్రీహరుని కార్ముకమ్మదెమ్మిటా ! యిమ్మహేశ సంజమాలు । సమ్మాతినొందాగ యిమ్మానిమదముద ॥పా॥

మం॥ యిమ్మహారతమందు కార్ముకమ్మనమ్మలగా । యిమ్మహేశులెల్ల మానసమ్మానబెగ్గొంద మడిదెత్తు దిగులొంద ॥యి॥

రా॥ చాలబలముగల్గు జనమువేలసంఖ్యయుగా । దోలుకొనిబొమ్మనందు ఫాలాక్షుపూజించి భారంబు వహించి ॥పామ్ము॥

మం॥ మేలుగల్గుపూలతోను మేళుపూజలగా । చాలకాననచ్చిదెత్తు సయ్యాననేగడు సరగునసభకిందు ॥యి॥

రా॥ భూరిభారమదియచాల ధీరతోడుతగా । నేరుపొందితెమ్మిపరీవారంబుశివునికైవారంబుజేయూచు ॥పామ్ము॥

మం॥ ధరియసంత కొత్తపల్లి ధాముకరుణచే । ధరములేదెత్తుశ్రీసుపాదాబ్జములనమ్మి జరమాత్మదయనుమ్మి ॥యి॥

ప॥ క॥ నరవరపురహరుధనువిదె । సరగునదెచ్చితిమిచాల సంతోషమునగా

నరశతశతములు మణిమణి! హరిహరిశ్చ భోజనంబు ను యశ్యతమోదక

పదం—మృగిరివాక్యములు.

జ॥ మృగివాక్యంబు యీధనునదే గనుగొన మురహరిసఖుడెపుడు
చేబూనియుపనిగొను చుండెపుడు॥ మృగిహామన నశ్వియించిపుడు॥
ఘనులగుపనిబా ధికనందములను కనుగొనుచునమి యీమందునను॥మ॥

వి॥ ఇనకులచంద్రియా ఘనకాగ్నీకము చేరిబూనుమినుదిగనూ
మి॥ జనకాననీశుని మనమునంజల్లగా చేయుమి॥ దయాసేయుమి॥యి॥

గా॥ మృగివాక్యంబునమెంత॥ మిఘనమగు యజ్ఞయుగోని
నంత॥ మనమన గలిగెను మదమంత యీజనమాలగిగునూనొకవింత॥

జ॥ కనుకాకరియు కాగ్నీకమునుభవి దొరికరిమునబూనక॥ గుణ
రన మిరివొందగనలుపక॥ మత్సురశతపుగవదిదెలుపక॥ సురుచిగముగ
సుందరిగుడెంచియు విరివరమును తిత్పురుషునిగొనగును॥కరు॥

వి॥ గురువరసుతనిగు యుగముందు స శయాముఁచాకు॥ లక్ష్మ్యమౌ
చాకు॥ శశిశరానన మూలదొరిలందారును నిన్ను గాంచనూ॥ మోడి
చాను॥నర॥ ౫॥

గా॥ గురువరధను విదెధరియి చిమి॥ చరణమంబున మనసు
చీ॥ ధరికొత్తవలిహరినెంచీ॥ నేతరమునుగూర్చితి మకినెంచీ॥గురు॥

పంచచామర వృత్తం.

గా॥ ధరాధరామలెల్ల పెల్ల గిల్లధనువుబట్టిక॥ సురాసురల్ విభీ
తులైయ్యి చూచుచు డవేగము॥ చరాచరాదిభూతములు చెచ్చగిల్లి
మూఁఫికలక॥ కరారీమందు శరముబూని కార్మకంబు విరచితి॥

జన॥ గీ॥ మంత్రీపుగవ మద్భాస్య మహిమచేత॥ వాంఛితంబును
సమకూరెనుధలోన॥ నరయానిరుపేద కడంబు దొరికినట్లు॥ నంబురాశి
పర్వంబునైనయట్లు॥

జ॥ సఖావతంస నీవేగిగుత్తుత సీతనిటుదెమ్మి

మం॥ న॥ దేవర ధూవర నేనేగిజలధరవేళిశుకవాణియుగు భవద్భా
కామణిని దోడ్చితెచ్చెద.

[ప్ర॥ క॥ తరుణీలలామనీవిలు । నరుదెమ్మక నీకుదగిన నాథుడుదొరికె
హరువిల్లువిరచెక్షణమున । దొరకొనికకముకునుణియుదొరికినయట్లు॥

సీత—పదం.

నానోముఫలియించెనె చెలి । యిక ! మీనాంకశతశత మానావ
కారుండు । నానో॥ హరింబులిటుదెమ్మక నారినునీ । నారాసనేత్రసుకు
మారునిపూజింప ॥ నానో॥ నీలాలకీమేలగుక నారీనిణి । మేలైనమల్లెమొ
ల్లాపూలాతో పూజింప ॥ నానో॥ ధరకొత్తపలిక నుని నానోమణి । యుర
మగుదుదలచిన విరిసకమునపికెత్తు ॥ నానో॥

జ॥ గి॥ మంత్రీసత్తను దశరథ మహిపులిందు । దోడితెప్పింప దూ
తలదోలునందు । హితపురోహిత సతిసుత హితముగాను । తరలివచ్చిన
లగ్నంబు చెల్లువానకు.

వ॥ రాట్టుగవదూత లగుదెంచిరినుగొ । న్వస్తియుక్తంబగు హ
స్తాక్షరిచె శుభపత్రికా లిఖించిన నేగదరు.

జ॥ సచివావతంస అటులనె లిఖి చెర.

జ॥ ఉ॥ రాజవిరాజమాన మహారాజగు దశరథ రాజమాన్యకుక
రాజకులుండు మిథిలపురి రాజగుజనకుడు దీప్తుదండముక
రాజలజ్జేసి మీనుతును రాములకీశుభ చైత్రినవమిలో
తేజమెల్లర్ప పరిణయము జేయుటకై నిటులలికావలె॥

జ॥ దూలారా మూశుభ శేఖగొవి కోసలాధీశ్వరుండగు దశర
థేశ్వరున కిందు శీఘ్రముగా పొందు.

దూ॥ యేలికా మీమాజ్ఞానుకారంబుగ నేగదము.

నును త్వరితగామిలారా దూతారా యెందుడరుదెంచితిరిందు,

దూ॥ దేవరవాసు దొరగారు మిథిలాధీశుడు ప పినారు

ను॥ దినకరములొద్దవ భూధవ మిథిలానగరము నుండిదే దూతలర
దెంచిరి యేమొశుభసూచకము న్నటులున్నది

దశ॥ సుమంతా దూతలచె తేబడిన పత్రిక శరింపుము.

యిక్కడ మీదిపద్యము చదువ వలయు,

వి॥ భూరమణేశా నీదుపుత్రాదులంతయూ । కోరికలలనూన కొడు
వలుజ్జేమనూ ॥ భూ ॥

ద॥ ఓతిగొనకాత్రాపల్లీ శ్రీధరుని కృపాగలా అతులితమైమియా
శీర్వచనమె జ్జేమము ॥ ఓతి ॥

వి॥ క॥ కుశలమెవశరధనీకును కుశలమెసతి సుతహితాప్త కుభినియంత

కుశలమెవశివనీకును కుశలమె బ్రహ్మనుభావ కుశలమెతపము ॥

ద॥ క॥ కుశలమమి కృపచేతను! కుశలముసతిసుతహితాది కుంభినియంత

వ॥ కుశలమెకుశికాత్మజనీ కుశలత్రబహ్మర్షివనమ కుశలమువెలసె ॥

పదం—వాదం—తీపుట

వి॥ యినకులమును నుతిగాంచె నీఘనతపమును ఫలియించె । తన
యులగంటివి ధన్యుడవైతినిమనసా నంతయునొందె । నీతనయులగన ముద
మొందె యి॥ ద॥ ఘనమగుమి కృపగంటి । యీతనయులనేగనుగొంటి ।

మునిచంద్రనుమి మనసనకోర్కెల వినుపించుడినొనరితూ । నేననయము

ఖ్యాతినిగాంతు ॥ఘ॥ వి॥ ముల్లోకములేతెదారూ । మిరుకల్లలుబలుకగలే

రూ । సల్లలితమరఘవల్లభులును శ్రీవల్లభుడలచేదారు । రతివల్లభుబోలి

నవారు ॥యి॥ ద॥ ఎల్లవాంఛలనుదీర్తు । మియుల్లము కుతుకమునర్తు ।

కల్లగాదుశ్రీవల్లభునాక్షిగ ఫుల్లసరోరుహనేతా॥ మదిచెల్లిచదె శుభగాత్రీ॥

॥ఘ॥ వి॥ ఓతిగొత్తాపల్లీశు । నేనుతియించెదమాహేశు । సతతముడలతు

ను సత్యవాక్యముల గతిదప్పకు భువిపాలా యతినుతిగాంతువు గుణశీలా॥

పదం॥ వాదం॥ కురుచజంపె.

ద॥ యేమేమి కాసలె యోముని చంద్రపు తామువచించుడిక॥

నా నూనసము య నుషూనమింతైనసూ మియానలేమయిక॥యేమి॥గ॥

వి॥ భూమిశా నీనూదికెనూని వచియింతు నామది రంజిల్లెనూ

ప్రేమాతితయమున నామనోకామిత మేయైనఫలియించునూ అహ॥భూ॥౨

ద॥ ఫలియించెనానోము ఫలమింతలోపల కులముపాపనమాయెను

కలకాలమున మిదుకరుణ చే సతీపాత్ర కలిమి నేగను గొంటిసి హాహ॥

వి॥ తులలేనియినకుల భవులవ దాస్యులు వలికిబొంకిని వారలూ

అలహరిశ్చంద్ర యానలయాంబ రీషులపోలుపొందె నీకీర్తియా ॥అహ॥౩॥

ద॥ న॥ ప్రధానియొక కార్యంబు చేగొనియొప్పుమా.

ద॥ క॥ శ్రీరాములు పరిణయమని । ధారుణిసాటింప బంపితగతునపురిని ।
వారందరలంకారముకను! మీరిముమిధిలాపురంబుజేరగవలయున్

పదం.

ద॥ పదుమినుతి మదినుదమొదవన్ । సదయదాజనకుని పురి
జేరన్ । సుదతులనుతులదడుమినున్ । మదగదగిధ సమదయమందున్
ను॥ సతిమతపాగోహితులంతన్ । మత్తుమునో నునపురమంతన్ ।
హితబాంధవసంయుతిమితన్ । మతిమంతుల గంపతులంతన్ ॥సతి॥

ద॥ వారణయాలు భరతములన్ । మీరినటించగ నిరతములన్ ।
కోరికలలరగ సూరిజనులేనిటు । జేరిజాత్రుముల నారములన్ ॥వారణ॥

ను॥ దెలుపగకొత్తాకలివాసు । సలిపెదస్మరణకు శ్రీవాసు! కలి
దోషముబోకడజేసు । ఫలములనొసగును పరవాసు ॥ దెలుప ॥
ను॥ క॥ పురజనులంగమిధిలా । పురముకొజేరిమహాత్మబుధవినుతుకుసం
గరవిక్రముందుజనకుని । కిరవుగయూవార్తదెలిసె యింపెసలారన్

ప్రధాని జనకచక్రవర్తితో ననుట.

ప్ర॥ క॥ భూమిశశేగుడెంచెను! సామజగధ భటసమూహసతిసుతయత్తుడై
ప్రేమతోదశగధభూవిభు సోమునినిటుదోలితెమ్మి సాంవలరంగన్ ॥

యిద్దోవాక్యములు కందములు.

జ॥ క॥ నరవరయభివాదముమీ! చరణములకుజేతురాజచంద్రమగొనుడీ!

ద॥ సరియభివాదముమీకిదే! నరనామకగొనుమువేగ నతమోదమునన్

ద॥ క॥ రారారాఘవలక్ష్మణ! రారారాజీవనయనరాకేందుముఖుల్ ।

రారారఘుకులదీపులు! రారానాయన్నలార రాఘవులారా!

పద—జనక దశరథుల వాక్యములు.

జ॥ రారండి రఘునాయక మత్పుమిదియె జేరరండివరనాయకా
శు. ఘోరాతపమున సుకుమారులగంటిరీ నారాసుందర కాయలూ నీకొ
మరాలూ ధీమాలు రణశూరులు ॥రా॥

ద॥ శూరీభావ్యలు మీరు వరమాత్ముని సేవ్యులై యున్నారా
నాకాపారములందు నేరుపుగలసీతా నారీనిగనినారు తత్పద నిరజమూ ।
లగన్నాదు॥౨

జ॥ యెంద్రును ననుపెంపూ తేనెదరూ సీనందనుల సొంపూ . క.
కందర్పశతకోటి సుందరాకాశల పొ దితిదెమేలు మీసంబంధ మొందితీ
మజేఛాణు యందూ॥౩॥

ద॥ ధీరకొత్తావల్లిశూ । నమ్మితికీమీయరమందు పరమేశ్వర !
ఐరమభాగవత ప్రకన్నాలు సురనాథునిబోలి ధరనేలి । యుటిరినమ్మి
వనమాలికొనిను శూలిక ॥ధీరకొ॥

జ॥ క॥ నాతమ్మునిమతలిడుపుర ! నాతనయవ్యయముగూడనలుగురినిపుడు
ని నయలకీగోరితి । భూతలనాధేశగొనిము పుష్కరముఖులక॥

ద॥ గీ॥ మించివైడి సువాసన గాంచినట్లు । మలయద బున కస్తూతి
మొలగినట్లు । తీరమందాన నమ్మంగలు జేరినట్లు । సీతమా కలకును మా
కొమ్మరుట్టునా

జ॥ న॥ సేవకా సీతిత్వతంబుగ సావధానచిత్తుడవై యొకకార్యం
బుచే బూనినెరవేర్చవలయు

జ॥ చ॥ పురమునవిధివిధి పరిపూర్ణము గాగ నలంకరించి మం
దిరముల చిత్తరత్న సమమందీరిచి రత్నమయాంచితంబు గో
పురముల భవోక్తుంభముల బూనిదిరాజ గృహంగణంబులక
మరకతపీఠమా క్రికమణియయమా నటు జేయగావలెక॥

పదం— జనకునివాక్యం.

పురమలంకారించి బంపుమూ । బుధవరులుబొగడ మన ॥ప॥ పు
వీధులనిగడలము త్రైములసరులగట్టిబహు శరిమెళములుగల నిరులదండ
లను తోతరముగ నింపలతజేసిసుర పురిసరిగనుయూ । పుర । మీరినమంచి
రచావరములనుమేల్ హీంపంక్తులను దిరిచిమరకత శోరణముల జల్తారు
జట్టి శోచరులనడిచె దారియందు వన్నీరుకుంభముల నేరుపునిలుపగ

॥ పురః పుంగవభవముల పుంగవభూసుర పుంగవభూసుర మనచొగట జేరగ
అంగననుబులలి శృంగారమున మంగళహారతులంగవిరాగము ॥ పుం॥ ధర
ణికొత్తపలి పురిపరిపాటుని పరిముబోలగను పరిపాలురుమద కిరీధముల
నో నరుదేరగయీ పురిమునీతా పరిపాటుమనుచును ॥ పుర॥

మం॥ క॥ హితుఁ యీ హితుఁ యీ భూతఁ యీ నెల్ల నేగుదొచిరి రాజే
ద్రో బాగుగాను పరిపాటువులైన కలలు ప్రాప్తమీయె గానవధువరుల
రప్పింపబూనవలయు॥

కం॥ ధృవకీర్తిని శ్రీరాములు పవనయులకు ద్విజులు సావధానములగా
భవబ్రహ్మములు బాగడగఁ భువినీతను వెడ్డియాడ బుధులునుతెంపఁ

జన॥ మత్తకోకిలవృత్తా.

రానుచంద్రో పరిగ్రహింపుము భూమిసుని కరతలములు
యూరైశను లక్ష్మణసాస్వమి కైశునుహస్తము నేమమునచేకొను
డ భామనూ భరతాధిప॥ పేమకో శత్రుఘ్నగొనుమీ శత్రు
శృతకీర్తిని॥

శ్లో॥ తదేవలగ్నం సుదినంతదేవ తారాబలం చంద్రబలంతదేవ !
విద్యాబలందైవ బలం నదేవ లక్ష్మీకతే తేఁఘ్రియుగం స్ఫురామి॥